HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 11 — No. 3591 | Yazı işleri telefonu : 20203 | CUMARTESİ 27 TEMMUZ 1940 | İdare işleri telefonu : 20203 | Fiatı 5 Kuruş

Son Posta 11 yaşında

Son Posta 10 uncu yaşını bitirdi. 11 incisine bastı.

Geçen sene bu yıldönümünü kaydederken, yurdun hemen her noktasında bir muhabir bulunduran, her mühim hâdiseyi hususi muharrir ve fotoğrafçılar yollıyarak yerinde tahkik eden bu 16 sayfalı, serbest fikirli gazeteden dolayı biraz da gurur duymuştuk.

Bugün yeni bir yılın başlangıcında elimize aldığımız eser tabii ve haklı bir tekâmülün seyrini takib ederek daha gelişmiş olmalıydı, fakat maalesef olmadı. Sayfaların tahdidi hakkında verilmiş olan kararın bize taallûk eden kısmı harbden doğan muhtelif tesirlerin de inzimamile terakkiyi birdenbire durdurmuştur.

Aziz okuyucu.

Eline aldığın gazeteden de anlıyacaksın, bu çok sıkıntılı vaziyette yapabildiğimiz tek şeyi umumî mündericatımızı teksif ederek, umumî havayı muhafaza etmeye çalışmaktan ibaret kalmıştır. Bununla beraber ümid ediyoruz ki, el'an ümid etmekte devam ediyoruz ki, sayfa takyidinin bize taallûk eden kısmı bir defa daha gözden geçirilecek ve terakki yolu tekrar açılacaktır.

Hükûmetimizin Adana çiftcilerine müjdesi

Adana pamukları iyi fiatlarla satın alınacak

Ticaret Vekili dün Adana çiftçi ve tüccarlarile görüştü, bugün fabrikatörlerle konuşacak

Adana, 26 (Hususî) — Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu bugün tayyare ile buraya geldi. İhracatçılar birliğindeki toplantıda çiftçilerle ve tüccarlarla konuştu.

Vekil 940 rekoltesine devredilmemesi için tüccarın elindeki bütün pamukların Ticaret Vekâletince iyi fiatlarla alınacağını müjdelemiştir.

Vekil, yarın fabrikacı, ihracatçı ve çiftçilerle görüşmeler yapacaktır. Bu maksadla Tarsus fabrikacıları da buraya geleceklerdir.

Vekil, ayni mevzular üzerinde tetkikler yapmak üzere Pazar sabahı Mersini ziyaret edecek ve akşam buraya avdetle Pazartesi sabahı tayyare ile Ankaraya dönecektir.

Çukurova çiftçisi ve tüccarı sevinç içindedir. Kuvvetle söylenebilir ki cenub Anadolu piyasasında yarından itibaren refah hareketi başlıyacaktır.

Vekil şerefine bugün Seyhanparkta mükellef bir ziyafet verilmiştir.

Makineye verilirken

Dobrice köylüsü kıyafetinde Bulgar kızları

Hitlerle görüşmeğe giden Bulgar heyetini bu kızlar teşyi etti

Uğur temennisi olarak toprağa su döküldü

Sofya 27 (A.A.) — Royter: Bir an'ane ve uğur temennisi olarak, Dobrice köylüsü kıyafetine girmiş genç kızlar hava yolu ile Hitlere mülâki olmak üzere bugün hareket eden Bulgar murahhaslarının önüne, toprağa su dökmüştür. Viyanadan sonra Salsburga doğru yollarına trenle devam edecek olan murahhaslar hareketleri esnasında İtalya, Yugoslavya sefirleri, saraya mensub zevat ve yüksek hükûmet erkânı tarafından selâmlanmışlardır. Romanya ve Sovyetler teşyi merasiminde temsil edilmemekte idiler.

Adliye Vekili dün mahkemelerde tetkikat yaptı

Hâkimlerle görüşen Vekil işlerin birikmemesi için direktifler verdi

Vekil davaların artması meselesi ile de alâkadar oldu

Şehrimizde bulunan Adliye Vekili Fethi Okyar, İstanbul adliye dairelerindeki teftişlerine dün de devam etmiştir.

Vekil, dün saat 15,30 da yanında kalemi mahsus müdürü Şakir Aksu olduğu halde Beyoğlu adliyesini ziyaret ederek, İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onat ve Beyoğlu müddeiumumî muavinlerinden Ziya Yazgan tarafından karşılanmıştır. Fethi Okyar, Beyoğlu adliyesi erkânı ile tanıştıktan sonra, daireyi teftişe başlamış ve ahkâmı şahsiye davalarına bakan 4 üncü sulh hukuk mahkemesine girmiştir.

(Devamı 7 nci sayfada)

Fethi Okyar

AVRUPANIN EKONOMİK NİZAMI

Alman iktisad Nazırının beyanatı

"Raysmark Avrupada hâkim kıymet olacak,,

Berlin 26 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Reich mareşali Göringden, harbden sonra Alman ve Avrupa ekonomisinin kalkınması projesini hazırlamak emrini almış olan Alman ekonomi nazırı Funk, Alman ve yabancı basın mümessilleri huzurunda dün söylediği nutukta «Raysmark»ın Avrupada nâkim kıymet olacağını bildirmiş ve demiştir ki:

Yeni Avrupa nizamında umumî ekonomi nizamını nasıl tasavvur etmek lâzım geldiğini düşünürken, nasyonal sosyalizm ekonomi siyasetinin ,usullerinde, değişmez bir doğmatizm ile hareket etmediği esasından kalkmalıdır. Şimdiye kadar her

(Devamı 7 inci sayfada)

HİTLER RUMEN NAZIRLARİLE 2 SAAT GÖRÜŞTÜ

Rumen Nazırları Romaya hareket ettiler

Bulgar Nazırları Almanyaya muvasalat ettiler

Ribbentrop

(Yazısı 7 inci sayfada)

Cenubî Afrikada suikasdler

Johannesburg 27 (A.A.) — Royter:

Transvalda birbiri ardından infilâklar olmuştur. Roodepoorrt'de mağaza camekânları hasara uğramıştır. Heidelbergde bir infilâk olmuştur. Dün gece Nigel ile Heidelberg arasında yüz metrelik bir mesafede demir yolu tahrib edilmiştir.

Polis müttehimleri aramaktadır. Adliye nazırı, bu suikasdlerin siyasî maksadla yapılmadığını beyan etmiştir.

Şarkî Afrikada yeni İngiliz kuvvetleri

Londra 27 (A. A.) — Reuter: Harbiye nezareti yeni kıtaatın birkaç gün evvel şarkî Afrikaya vardıklarını bildirmektedir.

Amerikaya nakledilecek Avrupalı çocuklar

Washington 27 (A.A.) Reuter:

Avruaplı çocukların harb mıntakası haricine Amerikan gemileri tarafından nakline aid kanun projesi

(Devamı 7 inci sayfada)

İstanbul radyosu 15 Ağustosta açılıyor

Ankara ve İstanbul radyoları ayrı ayrı zamanlarda neşriyat yapacaklarından her iki istasyonu da dinlemek kabil olacak

Uzun zamandanberi hazırlıkları yapılan İstanbul radyosunun 15 Ağustosta faaliyete geçmesi takarrür etmiştir. Evvelâ yalnız Ankara radyosunu neşrederek, Ankara radyosunun neşriyatını daha net vermesi için çalıştırılması düşünülen İstanbul radyosunun, bilâhare müstakil bir istasyon olarak çalıştırılması daha faydalı görülmüş, bunun üzerine daha geniş hazırlıklara girişilmiştir.

Ankaradan gönderilen mütehassıs, bir müddet evvel İstanbula gelerek istasyonu bu karara göre tanzim etmiştir. Hazırlıklar hemen hemen bitmiştir. Ufaktefek teknik noksanlar da ikmal edilmek üzeredir. Son yapılan tadilâtla İstanbul radyosunu evvelkinden daha iyi dinlemek mümkün olabilecektir. İstanbul ve Ankara radyoları münavebe ile çalışarak muhtelif saatlerde neşriyat yapacaktır. Bu suretle her iki istasyon da dinlenebilecektir. İstanbul radyosunun müdürlüğüne radyonun eski müdürü Hayrettinin tayin edilmesi kuvvetle muhtemeldir. Spikerler de pek yakında tayin edilecektir. Yeni alınacaklar için bir imtihan açılması mevzuubahistir. Radyonun programına gelince, buna azamî ehemmiyet verilecek, her sınıf halkı memnun edebilecek cazib bir program tanzimine çalışılacaktır. En beğenilen okuyucu ve sazendelerin Ankara radyosunda bulunması, İstanbul radyosunun Türk musikisi neşriyatını zayıf bırakmıyacak, İstanbulda bulunan ve ancak Ankarada senede bir iki defa konserler veren tanınmış san'atkârlardan istifade edilecektir.

Başvekil şehrimizde

Doktor Refik Saydam İstanbulda kısa bir müddet kalacak

Ankara 26 (Hususî) — Başvekil doktor Refik Saydam yanında hususî kalem müdürü olduğu halde bu akşamki ekspresle İstanbula hareket etmiş ve istasyonda Büyük Millet Meclisi Reisi, vekiller, meb'uslar, Ankara vali ve belediye reisi ve askerî, mülkî erkân tarafından uğurlanmıştır.

Başvekil İstanbulda kısa bir müddet kalarak şehrimize dönecektir.

İngiliz sahillerinde hava ve deniz muharebeleri

İngilizler 29, Almanlar 23 tayyare düşürdük diyorlar

Londra 26 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre dün düşürülmüş olan düşman tayyarelerinin miktarı 29 dur. Bu miktarın bir rekor teşkil etmekte olduğu zannedilmektedir. Geceleyin düşmanın İngilterenin cenubu şarkisi ile cenubu garbisi ve Gal memleketi üzerinde hafif faaliyeti görülmüştür.

İngilterenin şarkında bir şehrin

(Devamı 3 üncü sayfada)

General diyor ki

"Son Posta,, nın askerî muharriri yazılarına tekrar başladı

«Son Posta» nın bir müddettenberi istirahat eden askerî muharriri emekli general H. Emir Erkilet bugünden itibaren tekrar kalemi eline alıyor. Askerî muharririmizin yazısını bugün 5 inci sayfamızın ilk sütununda bulacaksınız.

Zabıta her ay 150 beyaz zehir kaçakçısı yakalıyor

Birçok yankesici ve hırsızlar işi eroin kaçakçılığına döktüler

Son iki ay içinde şehrimizde 284 beyaz zehir kaçakçısı yakalanmış ve bu meyanda kırk kilo morfin ve mühim miktarda eroin ele geçirilerek müsadere olunmuştur. Zabıtanın devamlı ve şiddetli mücadelelerine rağmen, şehrin muhtelif semtlerinde faaliyette bulunan ve hemen her gün birkaç tanesi yakalanan bu eroin kaçakçılarının mühim bir kısmını suç işlemeği kendilerine itiyad edinen azılı sabıkalıların teşkil ettikleri görülmektedir.

Polis sicillerine göre, yankesicilik, kaldırımcılık, dızdızcılık, gece hırsızlığı gibi cürümlerle müteaddid defalar hapishaneyi boylamış sabıkalıların son zamanlarda işi beyaz zehir ticaretine döktükleri tesbit edilmiştir. Bu sabıkalılar eroin imalciliği ve satıcılığile servet teminine muvaffak olan sermayedarlar hesabına da hareket etmektedirler.

Maamafih bunların işi eroin kaçakçılığına dökmüş olmalarının diğer bir sebebi de, uyuşturucu madde kaçakçılığının kârı nisbetinde cezasının az oluşudur. Eroine düşkün olan müteredddilerin bu zehirli nesneyi gizlice tedarik suretile ihtiyatlı bir tarzda hareket etmeleri de ya-

İşi beyaz zehir kaçakçılığına döken sabıkalılardan ikisi

kayı ele vermemek bakımından beyaz zehir satanların işini kolaylaştırmaktadır.

Minimini paketlerde taşınan eroinin imhası da pek kolay olduğundan, yakalanacağını anlıyan bir kaçakçı derhal elindeki eroini yere atmakta ve pek ani bir vaziyet karşısında kaldığı takdirde bunları yutmaktadır.

Bu suretle üzerinde ve elindeki suç delillerini yok eden kaçakçı çok defa kanun pençesinden yakasını kurtarmaktadır.

(Devamı 7 nci sayfada)

Millî Şefin dünkü gezintileri

Beş gündür Floryayı şereflendirmiş bulunan Reisicümhurumuz dün de akşama kadar Deniz Köşkünde istirahat buyurmuşlardır. Millî Şef saat 17 de otomobillerile köşkten hareket ederek civarda bir gezinti yapmışlardır.

Millî Şefimiz hareketlerinden evvel kendilerine arzı tazimat eden Şeker Şirketi Muamelât Müdürü Aymanı kabul buyurmuşlar, şeker istihsalâtımız etrafında kendisinden izahat almışlardır.

Eski İstanbulun içtimaî an'aneleri..

Kafes arkasındaki kadın ruhu..

Ve: Kanunu değişmiyen aşk!

E. Ekrem Talunun pek yakında neşredeceğimiz

Yeşil tulumba

Adlı nefîs romanında

Ortaokullarla liselerde imtihan neticeleri niçin fena?

Talebe ana ve babaları neler söylüyorlar?

Gösterilen beş sebeb: Ebevynin çocukla alâkadar olmaması, sınıfların kalabalık bulunuşu, yeni imtihan şekli, terim meselesi, muallimin talebe üzerindeki eski otoritesinin kalmayışı

Orta okul ve liselerden bu seneki Haziran devresi mezuniyet imtihanlarında muvaffakiyet nisbetinin az olduğu malûmdur. Mesele gazetelerde bir hayli mevzuubahsedildi. Maarifçiler bunun başlıca sebebinin, talebenin derslerine çalışmaması, tahsil hayatına lâzımı kadar alâka göstermemesi olduğunu söylediler. Fakat acaba sebeb yalnız bu mudur? Davanın diğer alâkadarı olan ana babalar ne diyorlar? Bunu anlamak üzere bir anket yaptık. Aşağıda hahnlardaki aldığımız cevabları bulacaksınız:

★ Ahmed (Lâleli Ordu caddesi 393 numarada) — Bu sene orta okul ve liselerde görülen muvaffakiyetsizlik yeni bir şey değildir. Her sene üntihan sonlarında vaziyet aynidir. Birçok talebe sınıfta kalır. İmtihan muvaffakiyetsizlik

(Devamı 7 nci sayfada)

Hergün

İmar etmesini bilen Bir millet Olmak lâzımdır

Yazan: Muhittin Birgen

Birkaç gündür Adalara gidip geliyorum. Adaların eski bir tarihi vardır. Bilhassa Büyükadada çok tesadüf edilen eserler ve muhtelif tarih vesikalarında görülen kayidlerle anlaşılır ki Adalar çok eski zamandanberi meskûn ve Bizans devrinde de çok mamur imiş.

Tabiatin, İstanbul kenarına koymuş olduğu bu birkaç güzel toprak parçası, icab ederdi ki, buharlı nakil vasıtalarının Türkiyede kullanılmıya başladığı zamandanberi büyük bir ümrana mazhar olsun. Hayır, bunların bazıları benim çocukluğumda ne halde idiseler bugün de ayni halde bulunuyorlar. Bazıları da pek tek tük ve basit imar eserleri görmüşlerdir.

Demek oluyor ki. bizler oturduğumuz yerleri imar etmesini bilemiyoruz? Adalara gidip gelirken benim zihnimde böyle bir sual uyandı ve bu sual ile birlikte harekete gelen bir dikkatle hatıralarımı yokladım ve gözlerimi etrafıma gezdirdim.

Gördüğüm şeyler hoş olmadı.

★

Meselâ, benim çocukluğumda bu adaların güzel çamları daha çok, daha dinç, daha sıhhatte idi. Bugün onlar daha az, daha ihtiyar ve daha muhabbetsizdirler.

Meselâ, bundan otuz sene evvel, köprüden kalkan bir vapur 50 dakikada Büyükadaya gidebilirdi. Bugün, bu sürat asrında, ayni seyahat, bir saatte yapılıyor. Halbuki İdarei Mahsusadanberi, bu vapurları işleten teşkilâtın kaç defa ismi değişti, orada kaç defa tensikat ve ıslahat yapıldı! Tayyare denilen nakil vasıtasını da Adalar, ancak uzaktan görürler!

Bir misal daha: Heybeliadada Cihan Harbinden evvel her vakit bir telgrafhane vardı. Bugün bu telgrafhane geceleri açık değildir, yani hiç yok demektir. Pazar günleri ise büsbütün kapalıdır. Demek oluyor ki insanlara hareket ve muhabere kolaylığı vermek için hergün yeni yeni icadlar yapan bir medeniyet devrinde, Adalar her iki bakımdan da gerilemiştir!

Size daha birçok misal gösterebilirim. Fakat, bu kadar canlı birkaç misal gösterdikten sonra fazlasına ne lüzum var? Dikkatli bir göz, bu misalleri her tarafta kolaylıkla görebilir.

★

Arz üzerinde bir toprak parçası, bir vatan olabilmek için mutlaka imar edilmelidir. Üstünde oturduğu toprağı imar etmesini bilmiyen bir insan kütlesi, bir millî camia, o toprağa hakkile sahib sayılamaz. Çünkü, kendi toprağını imar etmesini bilmiyenler, hayat haklarını kolayca isbat edemezler. Büyük Avrupa milletleri, iktisab ettikleri kuvvetlerle, kendilerine nisbetle geride kalmış bir takım milletlerin topraklarını istilâ eder ve oraları kendilerine birer müstemleke yaparken, giriştikleri fütuhat ve istilâ hareketlerini haklı göstermek üzere ötedenberi daima, şu dıvayı gütmüşlerdir: «Topraklarını imar etmesini bilmiyen, medeniyetin vücude getirdiği aletler, vasıtalar ve bilgilerle çalışıp insanlar için refah ve huzur imkânlarını genişletmiyen insan camialarının hayat hakları yoktur.»

Son iki asrın beynelmilel Avrupa hukukunda bu nazariyenin büyük bir rol oynamış bulunduğu malûmdur.

Çok şükür, biz Türkler bu nazariye ile toprakları istilâya lâyık ve haklı görülecek milletlerden değiliz. Fakat, bu hal, bizi şu İstanbulun yanıbaşındaki güzel Adaların imarı işini ihmal etmemizi kolay kolay affettirmemek lâzımdır. Bu ihmalden dolayı haksızız.

Medeniyet demek imar demektir.

Muhittin Birgen

TEMMUZ		
Rumî sene 1356 — Temmuz 14	27 — Resmî sene 1940	Arabî sene 1359 — Hızır 88

CUMARTESİ

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	C. Ahar 21	İMSAK S.	İMSAK D.
5	51		8	45
9	19		7	12

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
V.	18	20	17	17	20	31	22	28
E.	4	48	8	45	12	—	1	52

Resimli Makale: ≡ Tenkid bir hazinedir ≡

İngiliz tarihinin tek diktatörü Cromvel'i diğer diktatörlerden ayıran iki hususiyet vardır: Birincisi kendi yatağında ölmüş olması, ikincisi de kendi aleyhinde düşünenlerin düşüncelerini söylemelerine müsaade etmesi ve bu harekette fayda bulması, hata yaptıysa bunu görerek derhal tashihi teşebbüsüne girişmesidir.

İnsan iltifat ve tabasbusa karşı daima zayıf, tenkide karşı da daima alıngandır. Kendisini medhedeni sever, bir hareketini yanlış bulanı ise susturmak ister. Bu hareketin verdiği netice hatanın görünmemesi, küçükken büyümesidir. Sizi tenkid eden size iyilik yapar, bu noktayı unutmayınız ve tenkidi susturmak değil, davet etmek yoluna gidiniz.

Günün adamları

Ruzvelt ve 7 hususiyeti

Ruzvelt

Birleşik Amerikada yeni Cümhurreisi intihabı gün geçtikçe yakınlaşıyor... İşin gidişine bakılırsa Cümhurreisliğine gene Mösyö Ruzvelt intihab edilecektir.

Şunu bilmek icab eder ki Mösyö Ruzveltin rolü, hiç bir suretle Fransız cümhurreisinin rolünün ayni değildir. Hafif bazı istisnalar hariç olarak denilebilir ki Amerikada reisicümhur hem reisicümhur, hem başvekildir.

Amerikan Cümhurreisinin başlıca hususiyetlerini zikredeceğiz:

1 — Üç vazife, tek adam.

Amerikan Cümhurreisi ayni zamanda hem devlet reisidir, hem başvekildir, hem memleketin en büyük partisinin reisidir.

2 — Maaşı: Amerikan Cümhurreisinin maaşı senede 75.000 dolardır. Yol parası olarak da ayrıca senede 25.000 dolar almaktadır.

3 — Amerikan Cümhurreisi diktatördür. Fakat karşısında yedi tane ihtiyar vardır. Yedi ihtiyar, büyük şûranın yedi hâkimidirler. Bunlar kanunu esasinin şaşmaz, yanılmak bilmez bekçisidirler.

Müteveffa Vilson bunlar için derdi ki: «Bu yedi hakem, bu yedi ihtiyar Avrupaya karşı, vaziyetimizi teşkil eylemektedirler. Bu doğrudan doğruya bizim icadımızdır. Bilmem ki iyi midir? Fena mıdır?..

4 — Reisicümhur kanunu kabul etmiyebilir.

Beğenmediği, tatbikini münasib görmediği kanunu, tatbik ettirmez.. Onun aleyhinde vaziyet alır, bu takdirde yeni baştan müzakereler olunur..

5 — Federal bir devletin şefi olan cümhurreisi, 48 muhtelif devletin başında bulunmaktadır.

Bu kırk sekiz devletin her birinin kanunu esasisi vardır. Cümhurreisinin fiilî salâhiyeti ekser vakit, bu hükûmetlerden birinin yahud diğerinin hususî kanunları, huzurunda hükümsüz sayılır.

6 — Cümhurreisi çok faal bir ecnebi politikası takib eylemektedir.

(Devamı 8 inci sayfada)

Hatıralar Arasında

Vatana ve eve dönüş

YAZAN

Halid Ziya Uşaklıgil

Gemi bütün İtalyan işçilerile dolu idi, öyle ki bizlere mahsus olan daracık süvari güvertesinden başka adım atacak bir arşınlık boş yer yoktu, zaten o kalabalık öyle bir harıltı, gürültü ve ayni zamanda ağır bir koku membaı idi ki onun içine sokulmak imkânı olsaydı bile bu imkândan istifadeye cesaret edilemezdi. Marsilya limanından çıkınca geniş ufukların karşısında ciğerlerimin fazla bir faaliyetini duydum. Nihayet büyük bir tehlikeden kurtulmuş idik, nihayet vatanın yolunu tutabilmek müyesser olmuştu. Daha katedilecek uzun bir yol, atlatılacak nice zorluklar vardı elbette, fakat bir gece evvel sabahın bize nasıl bir haber getireceğinden emin olamıyarak geçirilen üzüntü saatlerinden sonra bu gece, süvarinin lûtfederek bize tahsis ettiği ancak iki kişiyi barındırabilecek küçük kamarada ferih ve fahur derin bir uyku uyudum.

Nihayet Gènes!..

Bu şehri birinci defa olarak görüyordum, fırsattan istifade ederek baştanbaşa gezdim; bütün İtalyayı tanırken, tarihinin, san'atının müstesna ehemmiyetile görülüp tanılmak lâzım gelen bu şehri mahdud saatler içinde ne kadar gezip anlamak mümkünse bunu oradan oraya seğirte seğirte yaptım. Yapılacak mühim bir iş daha vardı. Hepimizde Fransız parası vardı, bunu İtalyan parasına tebdil etmek lâzımdı. Böyle zamanlarda misafirhane müdiriyetleri birer küçük kambiyo müessesesi haline geldikleri için benimle beraber refiklerimin bu işi orada tesviye etmemiz, oldukça bir ziyan ile, mümkün olabildi; İstanbulda ilk masraflara medar olacak derecede bende bir miktar Türk parası da vardı. Şu halde bu cihetle müsterih olabilirdim.

Gènes'den hemen o gün akşam hareket edecek olan bir Express treninde yerlerimizi temin ederek, Brindisiye kadar İtalyayı başından sonuna kadar katedecektik. Orada ne olacaktı? Bizi İstanbula götürecek bir vasıta bulunacak mıydı? Bunu bilmek, öğrenmek imkânı yoktu. Her iş altüst olmuştu. Seyahat idaresinden anlamak istedim. Bana «Forse che si, Forse che no!» diye gülerek cevab verdiler. «Belki evet, belki hayır!»

Bu belkiler arasında yola çıktık. Katarda yerlerimizi temin ettik, demiştim. Zehi hayal!.. Avrupanın muhtelif yerlerinden kaçarak bir selâmet noktası olmak üzere Brindisiye akan bir halk izdihamı katarı bir tek boş yer bırakmıyacak surette doldurmuş idi. Biz her birimiz bir deliğe sokulduk. Etraftan birer karış yer dilenerek nihayet barınmak imkânını bulduk, fakat hep şurada burada dağılmış olduk.

Katarda kimler vardı? Galiba ekseriyet üzere Ruslar, Mısırlılar, Suriyeliler, sonra Yunanlılar, Bulgarlar... İstanbula kadar uğradıktan sonra memleketlerine dönmek için çare arayan, kendilerini şaşırmış, düşünceler içinde bunalmış, kadın, erkek, ihtiyar, genç karmakarışık bir kalabalık...

Bereket versin bu yolculuk çok sürmiyecekti, katar Express idi, yıldırım süratile mesafeleri atlıyarak gidiyorduk...

Keşki böyle düşünmeseydim! Nazar değdi. Birdenbire katar olmıyacak bir yerde, yarı yolda durdu; mutad hilâfında bir tevakkuf... Bir kaza mı oldu? Bir arızaya mı tesadüf edildi? Tevakkuf imtidad edince mevkife çıktım. Ne kaza!.. Ne arıza!.. Fakat her ikisine benziyen bir hâdise! Harb dolayısile merkezden emir alınmış, Express katarı bir omnibus şekline ifrağ olunmuş. Şu halde yol bir misli, belki daha fazla uzamış oluyordu. Bu yolculukta hiç istenilmiyen hâdiseler zuhûruna muntazır olmak ve bunları tam bir teslimiyetle karşılamak zarurî idi. Yetişir ki bizi İstanbula kadar götürecek bir vasıta bulalım.

Bu vasıta vardı: Venedikten, Triyesteden bir gemi ki o da Avrupanın her köşesinden kopup gelen şark halkile dolu idi. Hemen o gün hareket ediyordu. Brindiside geminin mücehhizi - ki ayni zamanda İspanya konsolosu imiş - bana: — On sekiz kişi için değil, bir tek kedi için yer yok!.. diye başladı. Sonra hüviyetimi ve refiklerimin vaziyetini öğrenince bir tesviye çaresi bulmağa rıza gösterdi: — Gençler, dedi; yukarı güvertede nerede yer bulurlarsa, çantalarını yastık, halat yığınlarını yatak yaparak barınırlar. Süvariden rica edeyim, size bir refikinizle iki kişilik, belki mümkün olursa dört kişilik bir yer tedarikine çalışsın.

Ve böylece oldu. Güvertede kalacak olanlar da mevki parası vererek, İstanbula kadar yemek masrafile beraber, bilet alındı. Tasarruf arayacak vaziyette değildik. Gemiye bindik. Hakikaten tek bir kedi için yer yoktu. Her taraf dolu idi; her unsurdan, her lisandan, fakat hep şarktan bir kalabalık... Gençler kış güvertesinin yukarı kısmında başlarını koyacak, çantalarını yerleştirecek birer yer buldular. Süvari de, muhali mümkün yaparak, iki küçük delik buldu; bunlardan birine Fu'ad Beyle Halet, diğerine benimle doktor Osman sıkıştık; bu da bir büyük kâr idi. Beş gün kadar sürecek bir yolculukta hiç olmazsa uyuyabilecektik.

Brindisiden hareket edince daha geniş bir nefes alındı, artık memlekete kadar yol açıktı. Ah! İstanbul, aile, köy, nasıl gözümde tütüyordu! Onlara kavuşmak ihtimali kuvvet kesbettikçe iştiyak ta o nisbette artıyordu.

Gemi pek az yere uğruyordu. Onda da bir an evvel İstanbula varmak için bir istical vardı. İşte varıyorduk, varmak üzere idik. Biraz sonra Çanakkale...

Birdenbire, nereden geldi? Bir dur!.. emri...

Boğaz açıklarında araştırma yapmağa memur İngiliz donanmasından bir müfreze gemiyi durdurmuştu. Yeni bir tehlike!.. Kendi nefsimden ziyade refiklerimi, daha doğrusu onların çantalarının üzerinde göze batan kılıçlarını düşündüm. Süvariyi bir tarafa çekerek görüştüm. Zeki ve yüreği iyi bir adam!.. Bize müfid olmak arzusundan başka kendisini ve gemisini uzun bir meseleden kurtarmak arzusu da saik olarak derhal çare buldu: — Arkadaşlarınız çantalarını bana bıraksınlar, ötesini ben tesviye ederim!..

Nasıl tesviye etti, ne yaptı? Belki İngiliz zabitlerine birçok İtalyan içkisi ikram etti, herhalde bir kısa müddetten sonra gemi yoluna devam etti.

Bir ikinci tevakkuf daha!.. Boğaz medhalinde, gemi ile Boğaz muhafızlığı arasında bir işaret muhaveresi. Güzergâh bütün tehlikelerle dolu imiş, yalnız kenarda geçmek mümkün olan dar bir iz varmış; ve bu izi takib etmek üzere geçmeğe müsaade olunmuş...

Yavaş yavaş, türlü ihtiyatlarla, gemi yoluna devam etti. Marmara!.. Daha sonra İstanbul...

Herkesin yüzünde, gözünde bir meserret parıltısı vardı. Yalnız Ruslar hep bana gelip soruyorlardı: — Türkler bizi bırakacıklar mı?.

Onları temin ettim. Aldatarak değil!.. Ben emin idim ki Türk insafı bu mültecileri her ne sebeble olursa olsun alıkoymak teşebbüsünden uzak kalacaktı.

Nihayet İstanbul!.. Rıhtım... Oradan Sirkeci mevkifi! Fakat köye tren yok!.. Belki bir iki katar olacak, fakat ne vakit, ma'lum değil...

Mevkif komiseri Şakir Nimete müracaat ettim, beni bir askerî katara yerleştirdi. Yeşilköye çıktım. Aylardanberi kim bilir, beni nasıl merak eden, benden hiçbir haber alamıyan, belki bir temerküz meydanına tıkıldığıma ihtimal veren eve birdenbire girmek, aileyi beklenmiyen bir hayret ve meserret heye-

(Devamı 7 nci sayfada)

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazetelerden birinde şöyle bir fıkra gördük:

«Türkiyenin her yerinde bir takım resmî, yarı resmî ihtısas mecmuaları, mahallî risaleler çıkıyor. Bunların ekserisi kâğıd israfıdır; o cihet başka mevzu. Fakat mütebakisi de, sayfalarının, bahusus papyekuşeli sayfalarının yarısını hükûmet adamlarının, daire müdürlerinin, hattâ küçük memurların renkli renksiz fotoğraflarını, grup resimlerini koymağa hasrediyorlar. Mecmuanın çıkarılmasını üzerine alan, bunu bir nevi vazife, mecburiyet sayıyor, belli... Teknik vesaiti de iyi olmadığı için ayni zamanda zevksizliğin klâsik nümunesi olan bu israf uğruna heba edilen malzeme ile türkçenin bütün muhalledat kütübhanesi meydana getirilebilir.

Bu gibi memur ve âmir resimlerile ve medhiyeli tercümeihallerle resmî ve yarı resmî neşriyatın doldurulması kanunen yasak edilmelidir.»

Biz bu fıkranın doğru olduğuna inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün kısası

Karpuza dair

E. Ekrem Talu

Eskiden, denize girmek için onun kabuğunun denize düşmesini beklerlerdi.

Bu manasız teşrifattan yüz bulan karpuz, zamanla işi azıttı. Zümrüd cemalini göstermek için artık mevsim filân beklemez oldu. Nakil vasıtalarının çoğalması ve tekâmül etmesi sayesinde yıl on iki ay zengin manav dükkânlarında ve lüks lokantalarda karpuz bulabilirsiniz.

Bu ibtizal ve yüzsüzlük, her mübtezeli ve her yüzsüzü olduğu gibi karpuzu da ehemmiyet ve itibardan düşürmüş, artık, denizin serinliğine iştiyak duyanlar, onun önayak olmasını beklemez olmuşlardır.

Bununla beraber karpuzun yaz mevyaları arasında hususî bir mevkii vardır. Sırasına göre arabaya, kayığa biner, şehrin içini öyle dolaşır. Elden ele, kucaktan kucağa girer, sonra da sergilerde, fundadan döşekler üzerine yan gelir, oturur.

Onun da, hiyar gibi, adı doğrudan doğruya söylenmeden satılır:

— Kan kırmızı kurabiyeler!.

— Tekirdağının bu şekerlemeler!!.

— Kes, kes, al!

Karpuzun iyisi hafif olanı ve kabuğuna fiske vurulduğu zaman «tın!» diye ses verenidir.

Onun yegâne meziyeti olan bu hafiflik ve tannanlık bazılarınca hiçnedense en büyük kusur sayılarak insanın ahmağına ve cahiline mikyas tutulmuştur.

Eski zamanın bilmem hangi hezevekil şairinin:

«Serî ki mağz nedâred, ağaçta karpuza bak!»

Matlaını Peyamcı Ali Kemal dizline dolamış, boyuna savurur dururdu.

Karpuzun şöhretini yapan hususiyetlerden biri de ikisinin bir koltuğa sığamadığıdır.

Maamafih, erbabı pekâlâ sığdırabiliyor, o da başka! O zaman bütün mesele karpuzda değil de koltuktadır.

(Devamı 8 inci sayfada)

Sabahtan Sabaha

Bekârlar, evliler

18 yaşından 45 yaşına kadar olan bekârlardan alınacak verginin esbabı mucibesini Maliye Vekâleti şöyle hülâsa etti:

«Bu vergi ne bekârları evlenmeye mecbur etmek, ne de doğrudan doğruya hazineye bir irad temin etmek kasdile konacak değildir. Sırf umumî vatan hizmetlerinde evlilerle bekârlar arasında müsavat tesis etmek fikrile tarholunacaktır.»

Şimdiye kadar bekârlık vergisi hakkında lehte ve aleyhte ileri sürülen fikirlerden büsbütün başka bir mütalea ki hem makul hem müsbettir. Maliye Vekâleti vergi lâyihasını bu tezle Meclise sevkediyor.

Müdafaada isabet vardır. Umumî vatan hizmetlerinde evlinin memlekete evlâd yetiştirmek ve hiç olmazsa bir aile kurmak gayretine karşı bekârı seyirci bırakmak haksızlık olur. Maksad memleketa faydalı insan olmaktır. Şu halde bekâr da vergi vermek suretile memleketi faydalandırmalıdır.

Şu halde bekârlar umumi hizmetler meyanındaki aile kurmak ve çocuk yetiştirmek vazifelerini para vermek suretile yapacaklardır. Verginin tarhında sebeb bu olunca bu verginin hasılı için de gene ayni mahiyette bir masraf faslı açmak icab eder, yani bekârlardan alınacak vergi ile memlekette yetimhaneler ve doğum evleri açmak lâzımdır. Umumî hizmetten gaye memleket nüfusunu ve müdafaasını artırmak olduğuna göre bakımsızlık yüzünden kaybolan çocukları fena şartlarla olan doğumlarda kaybedilen nüfusu kurtarmak ta vazifedir. Bekârlardan alınacak vergi bu maksadı temin edecek müesseselere tahsis edilmeli ki verginin tarhındaki maksad hâsıl olsun. Ümid ederiz ki lâyiha Mecliste müzakere edilirken bu mühim nokta bahse mevzu olur ve bekârlar da umumî hizmetlere iştirak ettiklerini görüp müsterih olurlar.

Burhan Cahid

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

İzmir vilâyetinin turistik yolları

Fransız Reji jeneral şirketinin mukaveleyi fesih talebi İzmir vilâyet daimî encümeni tarafından reddedildi

İzmir 26 (A.A.) — Vilâyet turistik yollarını inşa etmekte olan reji General Şirketi harb dolayısile şirketin taahhüdatını yapamıyacak vaziyete girdiğini beyan ederek, mukavelenin 16 ncı maddesine istinaden fesih talebinde bulunmuştur. Vali Etem Aykutun başkanlığında toplanan vilâyet daimî encümeni bu talebi dikkatle tetkik etmiş ve şirket müdürünün de verdiği izahatı dinledikten sonra, 16 ncı maddenin tarafeynin harb halinde bulunmaları derpiş edilerek tanzim edilmiş bir madde olduğunu, halbuki bugün Türkiyenin de Fransanın da harb halinde olmadıklarını tesbit ederek şirketin fesih talebini reddetmiştir.

İzmir fuarına 11 devlet resmen iştirak ediyor

İzmir 26 (A.A.) — Bugüne kadar onuncu İzmir enternasyonal fuarına iştirak edeceklerini resmen bildiren ve fiilen hazırlığa başlamış olan devletler şunlardır:

Yunanistan, Büyük Britanya, Sovyetler Birliği, İtalya, İran, Yugoslavya, Romanya, Macaristan ve Filistin.

Bunların dışında daha iki devletin bugünlerde resmen iştiraklerini bildirmeleri beklenmektedir.

Açılışın yaklaşması dolayısile hazırlıklar azamî hızla devam etmektedir.

Çorumda gençlik teşkilâtı

Çorum 26 (A.A.) — Şehrimizde bulunan beden terbiyesi genel direktörü Tümgeneral Cemil Taner, spor işleri üzerinde tetkiklerine devam etmiş ve öğleden evvel Halkevinde yapılan büyük bir toplantıda, beden terbiyesi kanun ve nizamnamesinin gençliği vazifelendiren esasları üzerinde bir konuşmada bulunmuştur. Genel direktörü mütea-kib valimiz Salih Kılıç bir hitabede bulunarak Çorum gençliğinin beden terbiyesi yolundaki çalışmalarının takdire değer olduğunu, yeni kurulan gençlik teşkilâtının da az zamanda verimli neticeler vereceğinden ümidvar olduğunu kaydetmiştir.

İngilterenin Bulgaristana karşı vaziyeti

Londra 26 (A.A.) — Sofyada salâhiyettar Bulgar mahfellerinde öğrenildiğine göre, Bulgarların cenubî Dobruca üzerindeki taleblerinin Bulgaristan ile Romanya arasında dostane bir hal suretine varmasını İngilterenin müsaid bir tarzda telâkki edeceği hakkında Bulgaristan diplomatik yolla haberdar edilmiştir.

İlâve olunduğuna göre, bu bilvasıta haber, İngiltere tarafından her hangi bir prensib değişmesini teşkil etmemektedir.

Ayni mahfellere göre İngiliz hattı hareketinin bu tezahürü, ancak Romanya hükûmetinin Roma - Berlin mihverine doğru sarih temayülünden ve İngiliz garantisinden vazgeçilmesinden sonra mümkün olmuştur.

Royterin diplomatik muharririnin bildirdiğine göre, iyi haber alan Londra mahfelleri, İngilterenin cenubî Dobruca hakkındaki Bulgar taleblerini daima sempati ile karşıladığını ve Balkanlarda müstekar bir sulhe doğru yolu açacak olan bir sulhçü hal suretini iyi telâkki eyliyeceğini tebarüz ettirmektedirler.

Romanyadan 20 Fransız mühendisi ihrac edildi

Bükreş 26 (A.A.) — Bükreş radyosuna nazaran, petrol sanayiinde istihdam edilmekte olan yirmi Fransız, Romanyadan ihrac edilmiştir. Spikerin ifadesine nazaran, ihrac edilen bu kimseler, Fransız - Belçika Columbia kumpanyasının müdür ve mühendisleri idiler.

Amerikadan İspanyaya petrol nakliyatı durduruldu

Vaşington 26 (A.A.) — Hazine nazırı Morgentau, İspanyaya petrol nakletmekte olan petrol gemileri hamulelerinin Almanya ve İtalyaya müretteb oldukları görüldüğünden tevkif edildiklerini bugün beyan etmiştir.

Morgentau bu petrol sevkiyatına karşı alınan tedbirle İngilterenin İspanya tarikile Almanyaya petrol gitmesine mâni olacağı hakkındaki haber arasında hiç bir münasebet olmadığını ilâve etmiştir.

Hür Fransız kuvvetleri faaliyete geçti

Londra 26 (A.A.) — Royter:

Bahriye nezaretinin bir tebliğinde denildiğine göre, mütarekenin imzasından evvel İngiltereye gelen Fransız harb gemilerine mürettebat yetiştirmek hususunda büyük terakkiler olmuştur. Bu gemilerin bir kısmının mürettebatı münhasıran Amiral Muslierinin kumandasında bulunan hür Fransız deniz kuvvetlerine mensub zabit ve efrattan olacaktır. Bir Fransız cüzütâmı şimdiden denize açılarak harekâta iştirak etmektedir. Diğer gemilere Fransız bahriyelilerinin de yardım edeceği İngiliz mürettebat kullanacaktır.

Besarabyalı Yahudiler Romanyadan çıkarılıyorlar

Bükreş 26 (A.A.) — Besarabya ve Bukovinalı Yahudilere polis marifetile yapılan bir tebliğde, beş gün zarfında memleketi terketmeleri emri verilmiştir. Bükreşte bu emir, yalnız altı yüz kişiye şamil olmaktadır. Bundan maada, Romanyaya kalmış olan cenubî Bukovinalı olup zannaltında bulunan müteaddid Yahudiler Rumen makamatı tarafından tevkif edilerek Transilvanyada Mier curea Cinculu kampında tecrid edilmişlerdir. Bu suretle tevkif edilenlerin adedi 112 kişiyi bulmuştur.

Bulgaristanda mason locaları lâğvedildi

Sofya 26 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Bulgar mason locası maşrıkıazam umumî kongresi Bulgaristandaki bütün mason localarını lâğvetmeye karar vermiştir. Bundan böyle Bulgaristanda mason locası bulunmıyacaktır.

Milletler Cemiyeti umumî kâtibi istifa ediyor

Cenevre 26 (A.A.) — Milletler Cemiyeti kâtibi Avenol, Ağustos nihayetinde istifa edecektir.

Berne 26 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Milletler Cemiyeti umumî kâtibi Avenol 31 Ağustostan itibaren müteber olmak üzere istifasını vermiştir.

Siyaset Âlemînde

Almanya neden korkuyor?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Almanyanın Fransa muharebesini kazandıktan sonra kendini bu harbin galibi saymakta olduğunu görenler hayret ediyorlar. Çünkü Fransa mağlûb olmakla beraber Almanyanın karşısında bir İngiltere vardır ve görünüşe nazaran mücadeleyi sonuna kadar devam ettirecektir. Maamafih böyle bir İngilterenin mevcudiyetine rağmen, Almanya, Avrupada kurmıya karar vermiş göründüğü yeni siyasî ve bilhassa iktısadî rejimin temellerini vazetmiye başlamıştır. Bulgar nazırlarının daveti, Slovak ricalinin müzakereye çağırılmaları, hep, bu esasa aid teferrüattır.

Geçen harbin galibleri gibi Avrupaya bir Versay muahedesi teklif etmiyeceği iddia olunan Almanyanın niyet ve tasavvurlarında kavranamıyan vuzuhsuzluktur ki umumî endişeyi doğuruyor. Deniyor ki Almanya, Avrupanın boğucu iktısadî tazyıklara karşı himayesini deruhde edecektir. Deniliyor ki milletlerin birbirlerini imha etmeleri teşebbüslerine nihayet verdirecektir. Gene iddia olunuyor ki küçük milletlerin zararına olarak bir takım taksim teşebbüslerine girişilmiyecektir.

Söylendiğine göre Almanyanın fikri Avrupada para birliğini temin etmek, sermaye esaretini kaldırmak ve hür bir ticaret esası kurmakmış. Bunlar öyle umumî formüller ki bir bakışta şöyle böyle hazım kabiliyeti dar gibi görünebilir. Fakat asıl manaları, izah ve teşrih edildikleri zaman daha iyi anlaşılabilmektedir. Nitekim bir zamanlar hayat sahası tabiri de fazla endişe uyandırmıyan bir formül gibi görünmüş, fakat izahı yapılır yapılmaz umumî bir feryad baş göstermişti.

Almanya, işte böyle müphem bir teklif ile ortaya çıktığı için korku ve ıztırablı hava yaratıyor.

Selim Ragıp Emeç

İNGİLTERE VE İSPANYA

Yeni anlaşma iyi karşılandı

Madrid 26 (A.A.) — Reuter:

İngiltere, İspanya ve Portekiz arasında Lizbonda imza edilen üç taraflı ticaret anlaşması, Madrid diplomatik mahfellerinde İspanyanın İngiltere ve Portekiz ile dostane münasebetler idame etmek kararının bir delili olarak telâkki edilmektedir.

Yeni anlaşma, geçen Martta İngiltere ile İspanya arasında akdedilen anlaşma ile İspanyaya açılan kredilerin daha genişletilmesi ihtimalini gözönünde bulundurmaktadır. İspanya İngiliz lirası mukabilinde 100 bin ton buğday ve 600 bin İngiliz lirası kıymetinde Portekiz malî kantariye maddeleri mübayaa edebilecektir.

Amerikada ilk silâh altına alınacaklar

Vaşington 26 (A.A.) — General Marshall, askerî mükellefiyetin bu husustaki kanunun kongre tarafından kabulünden 24 saat sonra tatbik edileceğini beyan etmiştir.

Şimdiki halde yalnız ailelerini geçindirmek mecburiyetinde olmıyanlar silâh altına alınacaktır. Bunların adedi bir milyon olarak tahmin edilmektedir.

Dört Fransız meb'usu divanı harbe verilecek

Vichy 26 (A.A.) — Royter:

Orduya nisbetlerini henüz kesmemiş dört meb'us, Petain hükûmetinin teşkili anında Massiglia vapuru ile Bordoyu terkederek şimalî Afrikaya giden parlâmento azaları meyanındadırlar.

Havas ajansının bildirdiğine göre firar suçundan divanî harbe sevkedilecek olan bu meb'uslar arasında eski maarif nazırı Jean Zay, eski hariciye müsteşarı Vienot vardır. Massiglia vapurunda nazırlardan Delbos, Daladye, Mandel ve Campinchiden maada bir âyan azasile diğer 19 meb'us bulunmakta idi.

İngiltereye ayda 3.000 Amerikan tayyaresi verilecek

İngilizler Amerikada tayyare fabrikaları inşa ediyorlar

Vaşington 26 (A.A.) — Maliye nazırı Morgentau yapmış olduğu bir beyanatta, Birleşik Amerika hükûmetinin, İngiltereye, yapmış olduğu muazzam siparişlerden maada, ayda 3000 askerî tayyare mübayaa edebilmesi için lâzım gelen sühuleti yapacağını söylemiştir.

Nazır sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bu anlaşmalar yeni fabrikaların inşasını icab ettirmektedir. İngilizler, bu fabrikaların inşası için lâzım gelen mebaliği vereceklerini vâdettikleri gibi, imalâtın kâffesini mübayaa etmeği de deruhde etmişlerdir. Hazinemiz, harbiye ve bahriye nezaretleri bu teşkilâtın yapılması hususunda tamamen mutabık bulunmaktadırlar. Bu yeni fabrikalar, Birleşik Amerikaya senede 50,000 den fazla tayyare imal etme kimkânlarını verecektir. Esasen bu rakam Ruzveltin 15 Mayısta memleketin müdafaası hakkında vermiş olduğu mesajda zikretmiş olduğu rakamdır.

Morgentau şunları ilâve etmiştir: İngilizlerin çok paraları var gibi görünüyor, zira bu işler muazzam mebaliğe ihtiyaç göstermektedir.

Fransız Meknes vapurundan 950 kişi kurtarıldı

Londra 26 (A.A.) — Almanlar tarafından torpillenen «Meknes» gemisinden kurtulan 950 kişi dün cenub sahilinde bir limana çıkarılmıştır. Bunlardan ağır yaralı olan 15 kişi derhal hastaneye yatırılmıştır. Diğerleri otobüslerle istirahat merkezlerine gönderilmiştir.

Torpillenmenin hikâyesini yapan bir zabit şunları söylemektedir:

Baştan nihayete kadar aydınlatılmış olan gemiyi, Alman hücum botları evvelâ mitralyöz ateşine tuttular. Bir torpil gemiye isabet ederek bir infilâk husule getirdi. Derhal birkaç kişi öldü.

Gemi beş on dakika zarfında batı. Yüzlerce kişi denize atlamağa mecbur kaldı, fakat bilâhare İngiliz gemileri tarafından kurtarıldı.

Afrikada hava muharebeleri

Kahire 26 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Dün İngiliz Blenheim bombardıman tayyareleri Libyada Derneye muvaffakiyetle tetevvüç eden bir hücum yapmışlardır. Dernede tayyare meydanında elliden fazla avcı ve bombardıman tayyareleri bulunuyordu. Bombaların hepsi bu tayyarelerin arasına düşmüş ve çok mühim hasar yapmıştır.

Bombardıman tayyarelerimizi muhafaza eden Gladiator avcı tayyarelerimiz, dönüşte yedi düşman avcı tayyaresine rastlamışlar ve beşini denize düşürmüşlerdir.

Bu hareketten bütün tayyarelerimiz salimen dönmüşlerdir.

Dün sabahki tebliğde kaybolduğu bildirilen Gladiator tayyaresi bulunmuştur. Bu tayyarenin pilotu sağ ve salimdir. Demek oluyor ki altı İngiliz avcı tayyaresi 18 düşman avcı tayyaresine hücum etmiş, beşini düşürmüş ve kendisi hiç bir kayıp kaydeylememiştir.

İtalyan tayyarelerinin akınları

Kahire 26 (A.A.) — İngiliz tebliği:

Mısır sahilinde Messa Matuh bugün 6 defa İtalyan tayyareleri tarafından bombardıman edilmiştir. Bir atelyede az hasar olmuştur. Küçük bir petrol deposunda yangın çıkmıştır. Dört kişi ölmüştür.

80 bin Alman Besarabyayı terkediyor

Moskova 26 (A.A.) — Reuter:

Almanyaya dönmek arzusunda bulunan Alman veya aslen Alman kimselerin Besarabya ve Bukovinadan tahliyeleri hakkında Moskovada müzakereler cereyan etmiştir.

Dieust Anf Deutschland gazetesine nazaran 75 ilâ 80 bin Alman bu tahliyeden müteessir olacaklardır.

BERLİN VE BALKANLAR

Taymis'in Balkanlara aid bir makalesi

Londra 26 (A.A.) — Times gazetesi, «Berlin ve Balkanlar» başlığı altında şunları yazmaktadır:

Balkanlardaki karışıklık ve gerginlik, ancak bir itilâfla kat'î bir surette halledilecek olan ihtilâfları istismar eden haris komşuların eseridir.

Sulh zamanında, İngilterenin politikası, Balkanların büyük devletlerin oyuncağı olmasına mâni olmak böyle bir itilâfı vücude getirmek olmuştur.

Şimdi, Avrupanın bu kısmında bulunan en küçük memleket, kendi istikbalinin bir veya iki büyük devletin akibetine bağlı olduğunu görmektedir. Bu devletlerin ise, mezkûr büyük devletlerin pençesi altına girmeğe hiç de niyetleri yoktur. Çünkü pek güzel biliyorlar ki, Almanyanın bulabileceği herhangi bir sureti hal, Balkanların değil, Almanyanın menfaatine olacaktır.

Times gazetesi, Hitleri Balkanlarda sükûnu muhafaza etmeğe mecbur kılan sebebleri şöyle tâdad etmektedir:

Bulgaristanın Sovyetlere karşı artmakta olan dostluğunu, o kadar hararetli olmamakla beraber pek mânidar bulunan Rus - Yugoslav yaklaşması takib etmiştir. Hattâ bu üç memleket arasında bir ittifak dahi mevzuubahs olmuştur.

Yugoslavyayı mümkün olduğu kadar münferid bir vaziyette bırakmakta menfaatleri olan Mihver devletlerine, Yugoslavya ile Rusya arasındaki münasebatın daha ziyade sıklaşması hiç bir zaman iyi görünemez.

Cebe'üttarık yarım saat bombalandı

Cebelüttarık 26 (A.A.) — Reuter:

Bu sabah erkenden düşman tayyarelerinin tekrar Cebelüttarıka yarım saat süren bir hücum yaptıkları resmen bildirilmektedir.

Kayanın muhtelif kısımlarına bombalar düşmüşse de zayiat olmamıştır. Hasar da azdır.

Yeni Alman korsan gemisi

Nevyork 26 (A.A.) — Reuter:

Davisian İngiliz şilebi mürettebatından sağ kalan 25 denizciyi kurtaran Norveç vapurunun mürettebatının bugün bildirdiklerine göre şileb Narvik isminde 10 bin tonluk seri bir Alman korsan gemisi tarafından batırılmıştır. Mürettebatın söylediğine göre, bu Alman gemisi kendisine İsveç ticaret gemisi süsü veriyordu. Altı pusluk istenildiği zaman gizlenen toplarla mücehhezdir.

Yeni Sovyet - Fin anlaşması

Moskova 26 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

İyi haber alan mahfellerden Finlandiya ve Sovyetler hükûmetleri arasında aktedilen son anlaşma hakkında aşağıdaki tafsilât öğrenilmiştir:

Finlandiyanın Moskova sefiri Paasikivi ile hariciye komiseri Molotof arasında son günlerde üç muhtelif mesele hakkında bir anlaşma imza edilmiştir

1 — Aaland adalarının gayri askerî bir halde kalmaları karar altına alınmıştır. Fin - Sovyet harbi esnasında inşasına başlanan istihkâmlar yıkılacaklardır.

Finlandiya Aaland adalarının üçüncü bir devlete terkedilmiyeceğini taahhüd etmektedir.

2 — Finlândiya - Sovyetler anlaşmasının ikinci meselesi, yiyecekleri ve askerî techizatlarile mahdud Sovyet kıtaatının Hangeoo Rus deniz üssüne Finlândiyadan kara tarikile ve transit suretile geçmeleri hakkıdır.

3 — Sulh muahedesinin hükümlerine mugayir olarak, Sovyet - Fin harbi sonunda Sovyetler tarafından işgal edilen topraklardan Finlerin naklettikleri makine, âlet ve fabrika tesisatlarının Finlândiyalılar tarafından Sovyetlere iadesi hakkında da nihayet bir anlaşmaya varılmıştır.

Amerika petrol ihracını kontrol altına aldı

Bu kararlar Japonyada büyük akisler uyandırdı

Tokyo 26 (A.A.) — Reuter:

Domei ajansının bildirdiğine göre, Japon resmî mahfelleri Ruzvelt'in, petrol ve müştekkatile demir ve ayni cinsden diğer petrol ihracı için hususî bir müsaade istihsali lâzım geldiği hakkında bir kararname çıkartmaya neden lüzum gördüğünü, Amerika bu maddelerle dolu olduğu cihetle izah edememektedirler.

Hariciye nezaretinin bir sözcüsü bu tedbirin çok mühim bir mesele teşkil ettiğini ve Japonyada büyük akisler doğuracağını beyan etmiştir.

Chungking 26 (A.A.) — Amerikada petrol ve müştekkatile demir ihracının kontrol altına alınması hakkında neşredilen kararname Çin mahfellerinde Japonların Çindeki harekâtına ağır bir darbe teşkil etmekle kalmıyarak ayni zamanda Amerikanın Uzakşarktaki vaziyete karşı daha müsbet bir hattı hareket ittihaz ettiğinin delili olarak tefsir edilmektedir.

İngiliz sahillerinde hava ve deniz muharebeleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

civarına bombalar atılmıştır. Hasar ve telefat vukuuna dair hiç bir haber yoktur.

Berlin 26 (A.A.) — Alman yüksek kumandanlığı tebliği:

Hava kuvvetleri İngilterenin merkezinde tayyare meydanlarına ve Douvres telsiz istasyonu tesisatına hücum etmişlerdir. Fena hava şeraitine rağmen hava kuvvetlerimiz ve bombardıman tayyarelerimiz Manş üzerinde büyük bir muvaffakiyet elde etmişlerdir. 23 gemiden mürekkeb ve kuvvetli hihmaye edilen bir nakliye kolundan cem'an 43 bin tonluk 11 ticaret gemisi İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin himayesine rağmen batırılmıştır.

Cem'an 12 bin ton hacminde diğer üç ticaret gemisi de yakılmış veya o derece hasara uğramıştır ki bunlara da zayi olmuş nazarile bakılabilir. Bunlardan başka bir torpido yakmaya ve diğer birini de ciddî hasara uğratmıya muvaffak olduk. Wight adası cenubunda 800 tonluk bir ticaret gemisi batırılmıştır. Bu suretle Alman hava kuvvetleri bir günde 63 bin tonluk düşman gemisi batırmışlardır.

Dün düşmanın tayyarece zayiatı 23 ü bulmuştur. Bunlardan 19 u hava muharebelerinde, geri kalanı da tayyare dafi bataryaları ateşile düşürülmüşlerdir. Dokuz Almna tayyaresi üslerine dönmemişlerdir.

İngilizlerin cevabı

Londra 26 (A.A.) — Bahriye nezareti tebliği:

Dün Manş denizinde bir deniz nakliye koluna yapılan hava hücumunda cem'an 43 bin tonluk 11 İngiliz gemisinin battığını ve 12 bin tonluk başka gemilerin de hasara uğradığını iddia eden Alman tebliği büyük bir mübalâğadır. Hâdiseler aşağıdaki gibidir:

Balıkçı gemilerinin muhafazası altında 21 küçük gemiden müteşekkil bir kafile, her biri 30 tayyareden mürekkeb ve birbiri arkasından gelen Alman hava filolarının şiddetli hücumuna uğramışlardır. Beş küçük gemi batmıştır. Batan gemilerin mecmu hacmi 5104 tondur. Cem'an 5133 ton hacminde beş diğer gemi de hasara uğramıştır. Bunlardan 554 tonluk ufak bir geminin karaya düştüğü zannedilmektedir.

Bu hava hücumlarından az sonra torpille mücehhez 9 düşman motor botunun kafileye hücuma hazırlandığı görülmüştür. Distroyerlerimizden ikisi ve iki torpilli motorbotumuz derhal bu müdahalenin önüne geçmişler ve düşman kuvvetlerine hücum etmişlerdir. Kuvvetlerimizi görür görmez düşman torpilli motor botları bir duman perdesi arkasına çekilmişlerse de takib edilmişler ve hücumumuza maruz kalmışlardır. Müsademe 15 dakika kadar sürmüştür. Duman dolayısile düşmanın uğradığı hasar görülememiştir.

Distroyerlerimiz dönerken Alman bombardıman tayyarelerinin pike uçuşile hücumuna uğramıştır. Distroyerlerimizde bazı hasar olmuştur. Bunlardan Boreas'da telefat vardır.

Şehir Haberleri

Alman ticaret anlaşması emtia fiatlarını yükseltti

Evvelki gün Ankarada imzalanan 21 milyon liralık Türk - Alman ticaret anlaşması metni henüz şehrimizdeki alâkadar makamlara tebliğ edilmemiştir.

Dün anlaşma etrafında malûmat almak üzere mıntaka ticaret müdürlüğüne birçok müracaatlar yapılmıştır.

Henüz neler ve ne miktar ihraç edileceği hakkında müsbet malûmat olmamakla beraber Almanyaya ihracı mutad ve anlaşmada yer aldığı şayi olan bazı emtia piyasalarında müsbet akisler olmuştur. Maamafih fiat yüksekliği ihracat durgunluğundan dolayı normalin altına düşen emtiaya münhasırdır. Bu meyanda düne kadar kilosu 30 kuruşa müşteri bulamıyan tuzlu koyun derisine bugün 40 kuruştan satıcı yoktur. Ölü bir vaziyette duran kuşyemi piyasası canlanarak bir kuruş farkla 6,5 kuruşa fırlamıştır. Ayni suretle ketentohumuna da 15,5 kuruştan alıcı vardır.

Pire - İstanbul seferleri başladı

Bir müddettenberi inkıtaa uğrıyan Pire - İstanbul deniz seferlerinin tekrar açıldığı öğrenilmiştir. Dün limanımıza ilk defa olarak Roula isminde bir Yunan gemisi gelmiştir. Bu gemi Köstenceden transit olarak kereste yüklemiştir ve limanımızdan bazı ticari eşya nakledecektir.

Pire - Amerika seferlerinin başlıyacağı hakkında buradaki acentalarda malûmat yoktur.

Yakın sularla deniz ticaretinin yavaş yavaş inkişaf etmekte olduğu görülmektedir. Akdeniz yolunun kapanması üzerine orta Avrupa ile yapılan deniz muvasalasının bir tek yolunu Tuna teşkil etmektedir.

Almanya ile yapılan ticarî anlaşma üzerine deniz nakliyatının Tuna yolile ve halen Almanların Karadenizde sefer yapan gemileri tarafından temin edileceği öğrenilmiştir.

Askerlik işleri:

327 : 329 doğumlular çağırılıyor

Beyoğlu Yabancı Askerlik Şubesinden: Beyoğlu ve Beşiktaş bölgesinde bulunan yabancılarla şubemizde kayıdlı olup da İstanbulun diğer yerlerinde oturan 327, 328, 329 doğumlu ihtiyat yabancıların şubeye müracaatları müddeti 30/7/940 gününe kadardır. Bu tarihten sonra müracaat edecekler bakaya cezası göreceklerinden şimdiye kadar şubeye gelmemiş olanların ceza görmemeleri için hemen müracaat etmeleri ilân olunur.

Yardımcı hastabakıcı kursu açılıyor

Beşiktaş Askerlik Şubesinden:

1 — Okur yazarlığına dair diploması bulunanlarla lise, orta ve ilk mekteb mezunlarından 20 - 40 yaşındaki bayanlara mahsus askeri hastanelerde açılacak olan ikinci devre «yardımcı hastabakıcı» hemşireler kursuna iştirak etmek istiyenlerin kayıdları yapılmak üzere şubemize hergün ve saatte şifahen müracaat etmeleri.

2 — Bu kurslara iştirak edecek bayanlara kurs sonunda Vekâletçe diploma verileceği gibi bir çok rüçhaniyet ve imtiyaz hakları da kazanmış olacakları ilân olunur.

Otobüs hatlarından mühim bir kısmı lâğvedilecek

Benzin sarfiyatının tahdidine aid kararnamenin bugünlerde tebliği bekleniyor

Benzin sarfiyatının tahdidine aid kararnamenin bugün yarın İstanbul belediyesine tebliğ edilmesi beklenmektedir. Belediye reis muavinlerinden Lûtfi Aksoy bu işle meşgul olmakta, seyrüsefer işlerine bakan emniyet altıncı şube müdürlüğü ve şoförler cemiyeti ile temas halinde bulunmaktadır. Kararname hakkında İstanbula gelen malûmata göre otobüs hatlarından mühim bir kısmı lâğvedilecek, buralardaki halk tren, vapur ve tramvaylardan istifade yolunu ihtiyar edecektir.

Şehrimizde otobüs seferleri 1936 senesinden itibaren çoğalmış, 1939 senesinde hatların sayısı mühim yekûna baliğ olmuş, fakat otobüs adedi 150 yi tecavüz edemediği için mal sahiblerinin kârı azamiyi bulmuştur.

İlk senelerde bir otobüsü olanlar birkaç sene sonra on otobüs sahibi olmuşlardır. Yapılan istatistiklere göre 1936 senesinde otobüslerle 3,904,000 yolcu taşınmış, bu miktar 1939 senesinde 6,200,000 i bulmuştur. 1940 senesinde, malzeme pahalılığı başlamış, otobüs hatları nisbeten sapa yerlere alınmış, hurda otobüslerin yerine yenileri alınamamış, bu yüzden mal sahiblerinin kârı ve taşıdıkları yolcu adedi bir hayli azalmıştır. Benzin sarfiyatının tahdidine aid kararın tatbikine geçildiği esnada bir kısım otobüsler ticaretten menedilecekse de bu hal mal sahiblerini müteessir etmiyecek, miadını dolduranlar parçalanacak, diğer otobüsler Anadoluya yollanacaktır.

Belediye, ay başından itibaren motörlü nakil vasıtalarına verilecek benzine göre otobüsleri tahdid edecektir. Tramvay ve tren bulunan semtlerdeki otobüsler seferden menedileceğine göre Şişli, Kurtuluş, Maçka ile İstanbul arasında işliyen otobüsler ve Bakırköy otobüsleri, ötedenberi mal sahibleri tarafından zarar edildiğinden bahsedilen Kocamustafapaşa, Edirnekapı arasında işliyen otobüsler ortadan kaldırılacaktır.

Taksim, Yenimahalle otobüslerinin seferden menolunacağını nazarı itibara alan Şirketihayriye, Boğaziçi vapur seferleri için ay başından itibaren tatbik mevkiine konmak üzere yeni tarife hazırlamaktadır. Her gece köprüden Anadolu cihetinde Beykoza, Rumeli cihetinde Yenimahalleye kadar saat 23 ü 45 geçe birer vapur kaldırılacaktır.

Romanyaya 1,5 milyonluk ihracat yapıldı

Dün Romanyaya bir buçuk milyon lirayı mütecaviz kıymette ihracat yapılmıştır. Bunun 876 bin liralığı tiftik, 656 bin liralığı yapaktır.

Bundan başka dün İtalyaya 32 bin liralık, Mısıra 11 bin liralık ihracat yapıldığı gibi Yunanistan ve Macaristana da bir miktar emtia gönderilmiştir.

Dünkü ihdacat harb bidayetindenberi limanımızdan yapılan ihracatın miktar itibarile en yükseğidir.

Bir adam karısını yaraladı

Evvelki gece, Galatada Mumhane caddesinde Rus manastırında bir ağır yaralama vak'ası olmuş, İslâm adında bir adam karısı Perihanı tabanca ile vurmuştur. Hâdisenin sebebi kıskançlıktır.

Attan düşen adam yaralandı

Ramide oturan Tevfik adında biri, atla dolaşırken hayvanın huysuzlaşması üzerine birdenbire yere düşerek, ağır surette yaralanmıştır.

Yaralı, cankurtaranla Gureba hastanesine kaldırılarak, tedavi altına alınmıştır.

KÜÇÜK HABERLER

Kullanılmış kâğıdlar — Hükûmet dairelerine yapılan bir tamimde kullanılan kâğıdların israf edilmiyerek toplanılması ve Sümerbank emrine gönderilmesi bildirilmiştir. Belediye hususî kâğıd sepetleri yaptırmış ve bu işe tahisis etmiştir.

Şile elektrik santralı — Şiledeki elektrik santralı inşaatı ikmal edilmiştir. Bugün açılacak santralın küşad merasiminde bulunmak üzere Vilâyet ve Belediyeden bir heyet otomobillerle Şileye gidecek, akşama döneceklerdir.

Gelenler, gidenler, — Dış ticaret reis muavini Celâl Yalman Ankaradan, Stokholm ataşesi Natuk Kaya Stokholmden şehrimize gelmişlerdir. Ataşe Ankaraya gidecektir. İç Ticaret Umum Müdürü Cahid Zarangil ve Mıntaka Ticaret Müdürü Avni Sakmanın yarın şehrimize gelmeleri beklenmektedir.

Münakalât Vekilinin tetkikleri — Şehrimizde bulunan Münakalât Vekili Ali Çetinkaya dün Münakalât Vekâletine bağlı müesseselerdeki bazı inşaatı gezmiş ve bu hususta alâkadarlardan malûmat almıştır.

Eğlence yerleri tarifesi — Yeni tarifede ikinci sınıf itibar olunan eğlence yerleri sahiblerinden bir kısmı belediyeye müracaat etmekte, müesseselerinin birinci sınıf lokanta olarak kabulünü istemektedir. Belediye daimi encümeni bu müracaatları tetkik etmektedir.

Lâğvedilecek cemiyetler — Esnaf cemiyetlerinin bazılarının mutad yıllık toplantılarında ekseriyeti temine muvaffak olunamadığı nazarı dikkati celbetmiştir. Üstüste iki defa davette heyeti umumiyesi toplanamıyan cemiyetlerin lâğvolunması kararlaşmıştır.

HİTLER
BANA DEDİ Kİ
MÜTERCİMİ: ALİ NACİ KARACAN
Günün en canlı kitabı
Hitlerin en mahrem arkadaşına yaptığı ifşaatı nakleden bu mühim eser «Semih Lûtfi» Kitabevi tarafından neşredildi.
Fiatı 60 kuruştur.

Doğru değil mi ?

Haydarpaşa hastanesinde tahkiki lâzımgelen bir hâdise

Kadıköyünde Acıbademde bir köşke misafir giden Ayşe isimli bir kadıncağız, ağaçtan meyva koparırken merdiven kaymış ve yere düşerek sağ kolu kırılmış, kolunda bir de yara açılmıştır.

Bayan Ayşe derhal Haydarpaşa hastanesine nakledilmiş ve hariciye mütehassısile asistanı tarafından ilk müdavatı yapılmıştır. Fakat hasta, müteakıb günlerde iki defa daha hastaneye götürüldüğü halde alınan sıhhî tedbirler yalnız kırık tedavisine münhasır bırakılmıştır.

Bayan Ayşe beş gün sonra birdenbire hastalanmış ve hastaneye nakledilmişse de ertesi gün arkasında küçük bir çocuk bırakarak tetanostan vefat etmiştir.

Şimdi bu facia kurbanının zevci soruyor:

«Düşme neticesinde vukubulan ve kırıkla müterafik derin bir yarada ilk evvel akla gelen ve alınması icab eden sıhhî tedbir tetanos seromu tatbiki olması lâzım gelirken acaba bu niçin yapılmamıştır ve niçin bu akıbet hazırlanmıştır?»

Bu haklı sorguya biz de iştirak ediyor ve alâkadar makamlardan keyfiyetin tahkikini istiyoruz.

Doğru değil mi ?

30 gram eroin yutan sabıkalı ölmek üzere!

Emniyet kaçakçılık bürosu memurları dün vazifeten Kapalıçarşıda dolaşırlarken, sabıkalı eroincilerden Nikoya rastlamışlardır. Nikonun vaziyeti şüpheyi davet etmiş, memurlar kendisini takibe başlamışlardır.

Fakat, bu sırada yakalanacağını anlıyan suçlu, yanında bulunan bir paket eroini yutuvermiştir. Bunun üzerine memurlar suçluyu hemen yakalıyarak, Cerrahpaşa hastanesine götürmüşlerdir. Burada Nikonun midesi yıkanmış, bilâhare emniyet müdürlüğüne sevkedilmiştir. Fakat 30 gram eroini bir hamlede yutan maznunda zehirlenme alâimi görülerek, geç vakit tedavisi ve kurtarılabilmesi için, Bakırköy emrazı akliye hastanesine nakledilmiştir. Sabıkalı eroincinin hayatı tehlikededir.

Portsaidde veba

Mısırın Portsaid limanında bübon şeklinde bir veba vak'ası görülmüş olduğundan mezkûr liman müvaridatına karşı tedbirler alınmıştır.

VEFAT

İkinci ağırceza mahkemesinin ve adliyenin emekli mübaşirlerinden Bay Hacı Ali kısa süren bir hastalığı müteakıb vefat etmiş, cenazesi dünkü Cuma günü Beyoğlunda Amerikan hastanesinden kaldırılarak Merkezefendideki makberei mahsusasına tevdi edilmiştir. Cenazesinde kendisini sevenlerle güzide bir kalabalık hazır bulunmuştur.

Merhum, adliyenin eski hadimlerinden hoş söhbet, lâtifeci ve müstakim bir zattı. Cenabı Hak rahmet eyleye.

Hazin ölüm

Matbuat ve matbaacılık âleminin eski emektarlarından Abidin Gövel'i de ebediyen kaybetmiş bulunuyoruz.

«Sanayii Nefise» matbaasının sahibi sıfatile «Akın» gazetesinin de sahiblerinden bulunan Abidin Gövel Ankara caddesinde hilim ve şafkati, diğerendişliği, ve mahviyeterpver faziletile tanınmış ve herkese kendini sevdirmişti.

Ne çare ki son beş sene içinde işleri bozulmuş «Yeni Yıl» isimli küçük bir matbaanın başında ailesini ve yavrularını geçindirmeğe uğraşıyordu. Esasen sıhhatinin de mütezelzil olması dolayısile son günlerde «Yeni Yıl» matbaasını da devre mecbur olmuş ve kendisini aramızdan alıp götüren amansız derdin zebunu olarak yataktan çıkamaz olmuştu.

Nihayet evvelki sabah saat dokuzda Tıbbı Adlî dairesi arkasındaki mütevazi evinde Abidin Gövel bu fani hayata gözlerini ebediyen yummuş, talihsiz eşile üç yavrusunu Tanrısına ve milletine emanet ederek aramızdan ebediyen ayrılmıştır.

Allah rahmet eylesin.

Pazar Ola Hasan Bey Divor ki:

— Hasan bey akıl hastahanesi teftiş edilirken...

... Hastalardan biri doktorların önüne atılarak...

«... Bana bakın, ben Avrupa kıt'asına benziyorum.» diye saçmalamış...

Hasan bey — Müvazenesizlikteki müşabehete bakılırsa doğru bir söz olsa gerek...

Çocuk

HİKÂYE:

Darıldın mı köse baba?

Vaktile kötü huylu bir köse varmış. Köse o derece kötü huylu ve geçimsizmiş ki muhakkak herkese bir kötülüğü dokunurmuş. Kösenin karısı ve çocukları da kendi gibi imişler.

Köse kötü huyu yüzünden öyle bir hale gelmiş ki ne tarlalarında çalıştıracak bir işçi, ne de sürülerini otlatacak bir çoban bulamaz olmuş.

Bir gün, karşısına bir genç çıkmış:

— Merhaba köse baba, kahvede işçi aradığını duydum, beni kabul eder misin? demiş.

Köse ters ters genci süzdükten sonra:

— Kaç paraya çalışırsın? demiş.

Genç köylü sevincini belli etmemeye çalışarak:

— Ben para ile çalışmam. Bahis ile çalışırım. Bir guguk zamanından, bir guguk zamanına kadar ben seni kızdırırsam çiftliğini alırım, eğer sen beni kızdırırsan on sene sana bedava hizmet ederim.

Bu hale sevinen köse memnuniyetle kabul eder. Nihayet kararlaştırdıkları gün gelince Ahmed işine başlamış.

Artık köse ve bütün ailesi efradı Ahmedi bütün gayretlerile kızdırmaya çalışmalarına rağmen en küçük bir hiddet alâmeti bile göremeyince ne yapacaklarını yavaş yavaş şaşırmaya başlarlarken Ahmed de köseyi çatlatmak için ne yapmak lâzımsa yapmaktan geri kalmıyordu.

Pazara yolladığı yoğurtları Ahmed ziyan ediyor, akşamı eve gelince bir alay yalan uyduruyor:

— Darıldın mı köse baba deyince.

Köse, ne para, ne maldan hiçbir şey kalmamasına rağmen:

— Aman oğlum ne münasebet, ne münasebet, çok güzel yapmışsın, gönlün şen olsun, demekten başka bir şey demiyormuş.

Artık zarar ve ziyan gittikçe büyümeye başlamış. Bir sabah sürüyü otlatmaya götürürken Ahmede güçlük olsun diye:

— Oğlum, bugün sürüyü güldüre güldüre götür, hoplata hoplata getir, olmaz mı? demiş.

— Peki köse baba, sen merak etme yalnız emret.

O gün, bu işi Ahmedin yapamıyacağını düşünerek sevinen kösenin neş'esi çok sürmemişti. Akşam üstü uzaktan gelen sürüsünü seyre çıkan adam bir de bakmış sürüde bir gayri tabiilik.. sürü yaklaşınca bir de ne görsün. Bütün hayvanların üst dudakları kesik, ön bacaklarından bir tanesi kırık. Herif çıldıracak vaziyete gelmiş ve bağırmış:

— Ahmed bu ne hal?

— Köse baba sen demedin mi idi, sürüyü güldüre, güldüre götür, hoplata, hoplata getir. İşte bak ben senin dediğini yaptım. Yoksa gücendin mi?

Hemen kendini toplıyan köse:

— Aman ne münasebet, çok güzel, çok güzel, işte böyle olmalı, her dediğimi aynen yapmalısın, âferin!

Fakat ne yapacağını şaşıran köse pürhiddet içeri girerken abdestim var diye ağlıyan çocuğunu işaret ederek:

— Al Ahmed, şu hınzırı götür, oturağa oturt ta patlasın.. diyerek doğru karısının yanına gider ve derd yanmaya başlar. Ahmed de çocuğu götürür, oturağa oturttuktan sonra beynine bir yumruk vurunca kafasını patlatır bırakır. Bir müddet sonra çocuktan hiçbir ses, sada çıkmadığının farkına varan anne kocasına çocuğu sorunca kösenin aklı başına gelerek Ahmede seslenir:

— Ahmed, çocuk nerede?

— Abdesine götürdüm.

— E şimdi nerede?

— Bilmem gidip bir bakayım. Biraz sonra çocuğun ölüsünü kösenin önüne koyunca.. köse çıldırmış gibi bu ne diye bağırınca:

— Sen demedin mi köse baba oturağa oturt ta patlasın? İşte, istediğin olmuş. Yoksa darıldın mı?

— Ne münasebet, ne münasebet.

Fakat köse fena halde kızmıştı. O gece karısile sabaha kadar konuştular, nihayet ertesi günü sabahleyin büyük çocuklarını guguk diye öttürerek Ahmedi savıp ve bu suretle de o belâdan kurtulmaya karar vererek sevinçli bir uykuya daldılar. Halbuki Ahmed her şeyi dinlemiş ve öğrenmişti.

Sabah namazile köse ve karısı oğullarını ağaca çıkartarak guguk diye bağırtmaya başlarlar, çocuk öterken köse de sevinçle odaya girmeye hazırlanırken bir silâh sesile ne olduğunu şaşırırlar.

— Aman oğlum ne yaptın?

— Hiç, vakitsiz öten kuşun kafasını kesmek bizde âdettir. Kesmedim, yalnız vurdum. Yoksa darıldın mı köse baba?

— Aman ne münasebet, ne münasebet, hiç darılır mıyım?

Köse dayı artık ne yapacağını bilemiyordu. Karısile günlerce düşündüler, taşındılar, nihayet bir gece gene şuna karar verdiler: Köyden çıkıp başka bir köye gidecekler, yolun bir dere kenarında geceliyecekler ve Ahmedi uyurken dereye atarak boğacaklardı.

Ahmed işi anlamıştı ve ertesi günü üçü birden bir katıra eşyalarını yükleterek yola düzüldüler. Ahmed yol üstündeki haşhaş tarlalarından haşhaş topluyordu. Bu işi gizli yaptığından ötekilerin bir şeyden haberleri yoktu. Nihayet gece oldu ve dere kenarında konakladılar. Yemek esnasında Ahmed kösenin karısının yiyeceğine haşhaş katmaya başlamıştı. Biraz da köseye katmayı ihmal etmemişti. Yatma zamanı gelince Ahmedin yatağını dere kenarına, onun yanına da köse, öteki tarafa da karısı yattılar. Haşhaşı yiyen zavallılar ne olduklarını anlıyamadan daldılar. Ahmed hemen kalktı, kadını kendi yerine yatırdı ve kendisi de kadının yerine yatarak yavaşça köseyi uyandırdı ve haydi haydi tamam sırası herif! atalım deyince uyku sersemliğile ne yapacağını fazla düşünmeden köse Ahmed zannile kadını dereye attı.

— Oh, elhamdülillâh, belâdan kurtulduk, diye geri dönünce Ahmed de:

— Oh, ne iyi oldu köse dayı şu hain karıdan kurtuldun diye gülmeye başlamıştı.

Artık köseye dünyada hayat kalmamıştı. Ertesi günü köye döndüler ve mukavele mucibince bütün malı, mülkü Ahmedin üstüne devrederek, nereye gittiğini haber vermeden köyden uzaklaştı... Bir daha onu kimse görmedi ve böylece köse unutulup gitti.

T. Çulpan

Yeni bilmecemiz

Altı harfli kelimeyim.

Birinci, ikinci, üçüncü harfim, sıcakta her vücudden çıkar.

Dördüncü harfim olmasaydı dikiş dikerdim.

Bütün harflerim birlikte tartarım.

Ben neyim biliniz?

★

Bilenlerden bir kişiye maroken kaplı fevkalâde kâğıdlı büyük bir hatıra defteri, bir kişiye gene maroken kaplı ve fevkalâde kâğıdlı bir muhtıra defteri. Diğer otuz beş kişiye de güzel ve kıymetli hediyeler vereceğiz. Bilmeceye cevab verme müddeti on beş gündür. Bilmece cevablarını bize gönderdiğiniz zarfın üzerine «Bilmece» kelimesini ve bilmecenin gazetede çıktığı tarihi yazınız.

Terbiyeli aşçı çırağı

Aşçıbaşı — Yolda müşterilerimizden birine rasgelince şapkanı çıkarır, selâmlarsın.

Çırak — (Yolda) işte müşterilerimizden biri, onu selâmlamam lâzım.

Çırak — Günaydın sayın müşterimiz, nasılsınız? Bayan nasıllar?..

General diyor ki

Almanların İngiltereye taarruzu beklenmelidir

YAZAN
Emekli general
H. Emîr Erkilet
«Son Posta» nın askerî muharriri

Fransanın mağlûbiyetindenberi bir aydan fazla zaman geçtiği halde Almanlar İngiltereye, beklenen taarruzlarını henüz yapmadılar. Böyle bir taarruzun yakında olup olmıyacağını ve ne vakit ve nereden olacağını da bilen yoktur. Şüphe yok ki, taarruzun müdafaaya üstünlüğü de buradadır. Yani, taarruz eden taraf, lüzum gördüğü gibi hazırlanarak, taarruz için en münasib zamanı ve en elverişli yeri bizzat kendi seçer; müdafi ise darbenin ne vakit, nereden geleceğini bilemiyerek birçok endişeler, meçhuller ve türlü tehlikeli ihtimaller içinde bir taraftan hazırlanmak ve diğer cihetten beklemek mecburiyetindedir. Ve, bekleme ne kadar uzun sürerse - bu müdafaa hazırlıklarının artırılması bakımından faydalı olmakla beraber - o derece fzla sıkıcı ve sinir tüketici bir mahiyet alır.

Fakat Almanların İngiltere adasına taarruz edecekleri lâkırdısı nereden ve nasıl çıktı?!. Bunu en evvel ortaya atan galiba gene bizzat İngilizler olmuştur. İngilterenin sabık Berlin sefiri Neville Henderson'un Almanların Haziran veya Temmuz ayında İngiltereyi istilâlarından korkulmak icab ettiği, beş altı hafta evvel Lincoln'de söylemişti. Ondan sonra, Çörçil ve diğer İngiliz devlet adamları Almanların yakında Büyük Britanya adasına taarruz etmeleri ihtimalinden bahsettiler ve böyle bir taarruzu beklediklerini, fakat karşı koymağa azmettiklerini Avam Kamarasında resmen beyan ettiler.

Almanyadan gelen haberler ve Alman basınının neşriyatı, beş altı haftadanberi, bu memlekette Alman işgali altında bulunan yerlerde İngiltereye taarruzun birinci derecede hazırlanmakta olduğunu göstermektedirler. Bundan başka, Berlindeki yabancı gazete muhabirleri de Almanların, İngiltereye taarruz edeceklerini ve hatta bunun Temmuz veya Ağustos ayında olacağını bildirdiler. Nitekim Hitlerin 15 Haziranda Parise ve 15 Temmuzda Londraya gireceğini söylemiş bulunduğunu iddiaya kalkışanlar bile oldu. Fakat hiç şüphesiz, Hitler Parise ne zaman gireceğini söylemediği gibi Londraya ne vakit girileceğini de haber vermedi. Bir devlet ve hükûmet başkanı, tabiatile, bu gibi esassız lâkırdılar söylemez ve kendini adi bir falcı yerine koymaz.

Bununla beraber yalnız iki tarafın basını değil, İtalyan ve bitaraf matbuat da Almanların İngiltereye yakın bir taarruzlarından bahsetmekte ve bunun ne zaman, nereden ve nasıl olabileceği hakkında türlü mütalea ve tefsirlerde bulunmaktadır. Bu meyanda, biz de Fransanın mağlûbiyetinin kat'ileştiği Haziranın ortasından itibaren İngiltereye taarruz için bir ay lâzım olduğunu ve bu sebeble Temmuzun ortasından itibaren böyle bir taarruza intizar edilebileceğini evvelce yazmıştık. Halbuki işte Temmuzun sonuna yaklaştığımız halde taarruz henüz başlamamıştır.

İngiltereye taarruz hakkında yazılan seyler arasında Almanların taarruzdan pek az evvel İngilizlere bir ültimatom vereceklerinden bahsolunmuştu. Fakat bu ültimatom yerine Hitler, Alman imparatorluk meclisinde, geçen hafta, kat'i bir ihtar mahiyetli bir nutuk söyledi ve İngiltere de, hariciye nazırı ağzile, Hitlere kat'i cevabını verdi. Bu karşılıklı nutuklara bilmem lüzum var mıydı?!. Hitler, son nutkunda, hiç bir vakit düşman olmak istemediği İngilizlere son bir sulh teklifinde bulundu ve ortada harbe devam için bir sebeb görmediğini söylemeği unutmadı. İngilizler ise Hitlerin sulhten bahsedişini samimi bulmadılar; bahusus Führerin hiçbir sulh şartı dermeyan etmemesini onun harbetmek niyetinde olduğuna delil telâkki ettiler. Netice olarak da zafere kadar harbe devam edeceklerini bildirdiler.

Bu suretle sulh ümidlerine ve dolayısile tereddüd ve mübhemiyetlere bir son verilmiş ve vaziyette, hiç olmazsa, vüzuh peyda edilmiş oldu: Almanlarla İngilizler, nihayet bir taraf nakavut oluncıya kadar, çarpışacaklar demektir.

Filvaki onlar harbin bidayetinden itibaren denizlerde ve havalarda çar-

(Devamı 7 nci sayfada)

H. E. Erkilet

«Son Posta» nın edebî tefrikası: 85

GARİB BİR İZDİVAÇ

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

O şimdi intikam alıyordu, bunca zamandanberi peşinden koştuğu halde kendisini daima ademi tenezzülle karşılıyan kadından vahşi bir intikam alıyordu. Güzel yüzünde adi, alçak bir hainlik okunuyordu.

Zeyneb, hakikî hayatta cesur olmıyan bu adamın, bugünkü vaziyetten istifade ederek alçakça bir cesaret göstereceğini ve kendisine ne kadar yalvarılırsa yalvarılsın, kalbinde en ufak bir merhamet duymıyacağını anlamakta güçlük çekmedi ve bir saniye zarfında, apartımanın tenhalığı, sokağın pisliği ve kendi vaziyetinin dehşeti bütün çıplaklığile gözünün karşısında tecessüm etti, bu alçak adamın elinde bir oyuncak haline geldiğini anladı.

Turhan, biraz evvelki müstehzi ve küstah sözlerine devam ediyordu:

— Rica ederim hanımefendi, öyle kapının yanında durmayınız.. şöyle buyurunuz: Bakınız geniş koltuklar, yumuşak bir divan sizi bekliyor. Hem böyle korkak bir tavır almak size yakışır mı? Beni tanımıyormuşsunuz gibi yüzüme hayretle bakıyorsunuz. Yoksa benim Turhan olduğumu, sizi görmek, size yaklaşmak için binbir hileye baş vurduğumu hatırlamıyor musunuz?

Gözlerinizdeki o nefret niçin? Sanki ben, sizi seven, sizin için çıldıran bir insan değil de bir canavar imişim gibi...

Sizi bir defa dudaklarınızdan öptüğümü de unuttunuzu mu? Niçin korkuyorsunuz?

Bu sözler genç kızda o kadar büyük bir nefret ve iğrenme uyandırmıştı ki bu his, hattâ korkuyu bile bastırdı ve bu vaziyette kaldığı takdirde Turhanın onu zayıf, âciz bir kadın telâkki ederek istifadeye kalkışacağını idrak edecek kadar iradesine hâkim olabildi.

Kendisini korku ve telâşa bırakacak yerde sakin ve soğukkanlı olmak gerekti. Turhan onu bir tuzağa düşürmüştü, şimdilik onun kuvveti altında mahpus bulunuyordu. Eğer zâf gösterirse mevkiini daha fazla sarsmış olacaktı.

Birdenbire vücudünü doğrulttu, başını kaldırdı, omuzlarını genişletti ve soğuk bir istihfafla karşısındaki adama baktı.

— Korkmak mı? Evet, bir dakika için beni korkutmağa muvaffak olduğunuzu itiraf ediyorum. Fakat şimdi havır! Sizin gibi «insan» ismile tavsif edilemiyecek bir mahlûktan korkulmaz!

Adam, genç kızın cesaretine hayran olmaktan kendini alamadı ve onun bu halinde büsbütün güzelleşen yüzüne, vücudüne derin bir heyecanla bakarken gözlerinde şimşekler çaktı, kendi kendine: «Eğer bir kelime düellosuna girişecekse, pekâlâ, bu bakımdan galibiyetin benim tarafımda kalacağına eminim» dedi. Filhakika kuvvetli bir natıkası vardı.

— Ne güzel, ne enteresan sözler söylüyorsunuz Zeyneb! Şöyle karşıma oturunuz da konuşalım... Bir kahve emreder misiniz?

— Sizin kahvenize ihtiyacım yoktur.

— O halde akşam yemeğini beraber yeriz; olmaz mı?

— Demek ki, her şey evvelden hazırlanmış, tertib edilmiş... Kahveler, akşam yemekleri, velhasıl bütün bir progam... Sizi tebrik ederim Turhan bey; bu gibi tuzakları kurup kusursuz denecek kadar iyi idare etmekte cidden büyük bir meharet ve ihtisas sahibi imişsiniz.

— Tuzak mı? Böyle çirkin kelimeyi niçin kullanıyorsunuz Zeyneb? Evet sizin, güzel minimini ayaklarınızla tıpış tıpış yürüyerek buraya gelmeniz için ne lâzımsa büyük bir itina ve meharetle hazırladım, bunu itiraf ediyorum; ancak bu fena bir hareket ve tuzak sayılamaz değil mi cici kızım?

— Filhakika kendi ayağımla ve koşa koşa buraya geldim. Bu plânınızdan Mehpare hanımın haberi vardı değil mi?

— Mehpare hanım cidden mübarek bir kadındır. Her zaman paraya şiddetle ihtiyacı olduğu için onunla anlaşmak pek kolay oluyor.

— O halde, hasta rolü oynaması ve beni burada mevcud olmıyan bir doktor aramağa göndermesi için ona para mı verdiniz?

— Sadece ona bir otomobil aldım. Bir de şoför temin ettim... Anneniz, yaptığı hizmeti pek pahalı ödetiyor.

Bu sözler, her şeyden ziyade genç kıza dokunmuştu. Yanakları al al oldu ve isyanla haykırdı:

— Annem! Hiçbir anne kızını böyle alçakça bir tuzağa düşürmeğe razı olur mu?

Turhan gülerek omuz silkti:

— Sizin izdivaç hakkındaki fikirlerinizin pek modası geçmiş fikirler olduğunu ve bugünkü modern kaidelerle hiçbir suretle tevafuk etmediğini çoktanberi farketmiştim. Annelik hakkındaki düşünceleriniz de öyledir. Halbuki ben bilâkis annenizi tam manasile bugünkü zihniyete, bugünkü hayat telâkkilerine uygun bir kadın buluyorum. Onun bu kanaati ve sözlerime kolaylıkla kanması pek hoşuma gidiyor.

Genç kız, karşısındaki adamın sözlerinden, bakışlarından ürkmemek için büyük bir irade sarfediyor, vakit kazanmak için lâfı uzatmağı siyasete uygun buluyordu. Bu sebebden sordu:

— Her şeyi nasıl böyle inceden inceye düşünmüş ve tertib etmişsiniz! Meselâ, apartıman kapısının kendi kendine kapanması! Bu nasıl oldu?

— İsin en sade tarafı odur. Siz kapıdan içeri girip sağ tarafa doğru yürürken, ben öteki taraftan yavaşça gelerek kapıyı kapadım. Kilidi artık anahtarsız açmağa imkân yoktur, anahtar da cebimdedir.

— Ayak seslerinizi nasıl duymadım?

— Pek dalgın ve telâşlı idiniz... Fakat sizi koridorda uzun zaman beklettiğim için affınızı rica ederim. Küçük oğlan hizmetime yeni girdi, türkçesi de pek kuvvetli değil; ona derdimi anlatmakta oldukça güçlük çektim ve bu yüzden sizi de pek dışarıda bekletmeğe mecbur kaldım... Ümid ederim ki anneniz doktorunu bekliyerek çok ıztırab çekmedi ve kendi kendisine sükûnet buldu.

O söylerken Zeyneb gözlerile etrafını tetkik ediyor, kaçacak bir yol arıyordu; fakat maalesef kapalı bir kapı ile bir pencereden başka mahreç yoktu. Pencere ise komşunun damına bakıyordu.

(Arkası var)

KADIN

Emp ime tayyor

Emprime satenden şık bir öğle sonu tayyörü. Kumaşın esas rengi siyahtır. Üstü minimini beyaz çiçekli - dir. Düğmeleri, bluzu, yakasındaki çiçeği düz beyazdır.

Her kadın bilmelidir

Kışlık elbiselerinizi kışa kadar güveden korumak için en basit tedbir şudur: Amerikan bezinden tam elbiseye göre bir torba dikiniz. İçerisine bolca naftalin dökünüz. Elbiseyi iyice fırçalayınız. Filitten geçiriniz. Astarı ile birlikte torbaya koyup torbanın ağzını dikiniz ve o halile serin bir yere asınız. Bu usul kürklerde de muvaffak olmaktadır.

SPOR

Bu hafta yapılacak at yarışları

At yarışlarının üçüncüsü bu Pazar günü yapılacaktır. Ekseri koşulara altı attan aşağı kaydedilmemiş olması, centilmen koşusunun yapılması, ikinci yarışa dokuz atın iştirak etmesi ve bilhassa dördüncü ile beşinci yarışlardaki atların taşıyacakları kilolarla tamamen müsavi kuvvetler arzetmesi bu haftaki koşulara hususi bir ehemmiyet verdirmektedir.

Birinci koşu (satış koşusu)

Üç yaşında hâlis kanlı Arab atlarına mahsustur. Mesafesi 1400 metredir.

1 — Ferhan (Şeref Başar).
2 — Sava (İ. H. Tekçe).
3 — Tuna (İ. H. Tekçe).

İkinci koşu (Conk bayın koşusu)

Bu koşuya gelinciye kadar kazançları 4500 lirayı doldurmıyan üç ve daha yukarı yaştaki yerli yarım kan İngiliz atlarına mahsustur. Mesafesi 1600 metredir.

1 — Mavzika (Nazif Atabay).
2 — Poyraz (Prens Halim).
3 — Berceste (Prens Halim).
4 — Nirvana (Kara Osman).
5 — Frufru (Vaganof).
6 — Şehnaz (Prens Halim).
7 — Mehlika (Kara Osman).
8 — Teşvir (Kara Osman).
9 — Neriman (Hasan Kurd).

Üçüncü koşu (centilmen koşusu)

Üç ve daha yukarı yaşta ve bu koşuya kadar kazançları yekûnu (2500) lirayı geçmiyen hâlis kan İngiliz atlarına mahsustur. Mesafesi 2000 metredir.

1 — Sifkap (Ferah).
2 — Parista (Seferof).
3 — Mart I (Fikret Atlı).
4 — Gürayak (Ali).
5 — Thais (Kara Osman).
6 — Mis (Nihal Atlı).

Bu koşuda Sifkap'a Said Akson, Parista'ya sahibi doktor Seferof, Mart I, a Abduş, Gürayağa Salih Koç, Thais'e Rauf ve Mis'e de Orhan binecektir.

Dördüncü koşu

Üç ve daha yukarı yaştaki hâlis kan İngiliz atlarına mahsustur. Mesafesi 1800 metredir.

1 — Komisarj (Asım Çırpan) 68 kilo.
2 — Daud (Salih Temel) 63 kilo
3 — Yatağan (Kara Osman) 60 kilo.
4 — Tomru (Asım Çırpan) 54 kilo.
5 — Taşpınar (Kemal) 48 kilo.
6 — Abine pour eux (Prens Halim) 39 kilo.

Hemen hemen hepsi ayni kuvvette olan bu atlardan bilhassa Tomru taşıyacağı 56 kilo ile bu koşuyu kazanmaması için sebeb yoktur.

Altı kilo fazlasile Yatağan da Tomrunun yegâne rakibidir. Komisarj ile Daudi de ikincilik için ayni vaziyettedirler.

Beşinci koşu (Hendikap)

Dört ve daha yukarı yaştaki hâlis kan Arab atlarına mahsustur. Mesafesi 2200 metredir.

1 — Yüksel (Asım Çırpan) 62 kilo.
2 — Karakuş (Hasan Mutlu) 61 kilo.
3 — Vural (Feridun) 56 kilo.
4 — Can (Sadık) 54 kilo.
5 — Ünlü (Ahmed Geliş) 51 kilo.
6 — Yaman (İhsan) 49 kilo.

Bir evvelki koşu kadar ayni kuvvette olan bu yarışın atlarının da çok heyecanlı bir müsabaka yapacakları muhakkaktır.

Bu haftanın ilgili bahsi de beşinci yarıştadır.

Çifte bahis 3-4, üçlü bahis ise üçüncü, dördüncü ve beşinci koşular arasında yapılacaktır.

Moda - Fenerbahçe arasında yüzme müsabakası

Kadıköy Halkevinden:

10/Ağustos/940 Cumartesi öğleden sonra Moda ve Belvü arasında yüzme yarışları yapılacaktır. Derece alanlara mükâfat verilecektir. İştirak edeceklerin Halkevi idaresine şimdiden müracaatları.

Yeni Samsun valisi

Samsun 26 (A.A.) — Yeni valimiz Avni Doğan bugün Tarı vapurile şehrimize gelmiş ve Gazi iskelesinde merasimle karşılanmış ve bir kıt'a asker selâm resmini ifa eylemiştir.

Hâdiseler Karşısında

Patlıyan gazino

Dediler ki:

— Taksim gazinosu patladı.

Merak ettim, sordum:

— Acaba neden patladı?

Cevab verdiler:

— Havagazı borusu açık kalmıştı, borudan çıkan gaz gazinonun bir kısmını doldurmuş ta, bir bekçi elinde sigara ile girmiş te...

Bu «miş», «mış» ların hiç birine inanmamıştım. Güldüm.

Bu sefer de onlar merak etmişlerdi, sordular:

— Neye güldün?

Cevab verdim:

— Borunun açık kalmış, borudan çıkan gazın gazinoyu doldurmuş, bekçinin elinde sigara ile girmiş, alev alan gazın gazinoyu patlatmış olmasına inanmadım da...

Gene sordular:

— Ya neden patlamış olabilir?

Gene cevab verdim:

— Neden patlamış olmaz ki... Gazino yapılalı bir sene oluyor..

«Açılacak.»

Denilmişti.

«Açılıyor.»

Denilmişti.

«Filân tarihte muhakkak açılmış olacak.»

Denilmişti.

«Gazinoyu işletecek sermayedar çıkmıyor.»

Denilmişti.

«Bir Rumen sermayedar gazinoyu işletmeye talib.»

Denilmişti.

«Rumen sermayedarla anlaşma imzalanacak.»

Denilmişti.

«Gazino yakında açılıyor.»

Denilmişti.

«Gazino açılacak mı?»

Denilmişti.

«Taksim gazinosu açılmıyacak mı?»

Denilmişti.

Bir seneye yakın zamandanberi gün aşırı gazetelerde çıkan havadisleri birbiri arkasına sıralıyordum. Fakat onların tahammülleri kalmamıştı:

— Kısa kes, dediler, şimdi patdiye patlıyacağız.

— İşte, dedim, gazino da bunları dinleye dinleye patlamış olamaz mı?

İsmet Hulûsi

Bunları biliyor mu idiniz?

Amerikada garib bir talâk vesilesi

Amerikada mahkemeye müracaat eden bir kadın kocasının gayet sert otomobil kullandığını, fazla süratle ilerlediğini, virajlardan seri döndüğünü, birdenbire durduğunu söylemiş ve talâk taleb etmiştir. Hâkim kadının iddiasını şahidlerden de dinledikten sonra talâk kararını vermiştir.

Meşhur oburlardan biri

Howard Stilling, Ohionun meşhur oburudur. Bir gün bir sepet içinde önüne konulmuş altmış iki tane portakalı birbiri arkasına yedikten sonra:

— Portakal tatmış oldum, fazla param olsaydı, bundan alır, doya doya yerdim, demiş.

Dans mekteblerinde

Profesyonel dansözleri yetiştiren mekteblerde bilhassa bunların en fazla zahmete girdikleri anlarda bile gülmelerini talim için her şeyden fazla gayret edilir. Gülmeyi öğrenmeleri için çektikleri eziyet, ve geçen vakit dans öğrenmek için çektikleri eziyet ve vakitten daha fazladır.

Karınca yuvalarının sakaları

Karıncaların kurak yerlerde içecek suyu nasıl buldukları merak edilirdi. Bir tabiat alimi bunu keşfetmiştir. Kurak arazide yapılan bir hafriyat esnasında ince yılankavi bir yol görülmüş. Yol bir karınca yuvasında başlıyor, ve yirmi metre derinliğindeki bir kuyuda bitiyormuş. Alim tetkikata devam etmiş ve bir kısım karıncaların kuyudan yuvaya mütemadiyen su taşıdıklarını görmüştür.

Donmuş kurbağa yaşıyabilir mi?

Kanı soğuk hayvanlar, soğuğa kanı sıcak hayvanlardan daha çok mütehammildiler. Bahkların buzlar altında yaşadıklarını biliriz. Nitekim kurbağalar da öyledir. Bir kurbağa bir buz dolabına konulsa, bir müddet sonra donmuş olarak, fakat dipdiri oradan çıkar.

Bir burunun kıymeti

Kolleksiyon meraklısı bir İtalyan kontu, Ratehof Danimarka millî san'atlar komitesinden bin İngiliz lirası zarar ziyan istemiştir. Bin İngiliz lirası zarar ziyan istemesine sebeb komiteye iade ettiği Volterin bir heykelinin burnunun kırılmış olmasıdır. Bir heykel burnu için bin İngiliz lirası çok mu acaba? Volter hayatta iken hakikî burnunu kırsalarda zarar ziyan olarak ne istiyecekti ki!...

GÖNÜL İŞLERİ

Bir evlenme kararı arifesinde

Bana Bursadan mektub yollıyan Bay «S» i tebrik edeyim: 1940 yılının gittikçe daha fazla hodbinleşen dünyasında bir erkeğe şeref verecek şekilde düşünüyor, söylediği hülâsaten şudur:

— «Aramızda ruhî anlaşma hâsıl olan bir kızla evlenmek istedim, ailesine müracaat ettim, muvafakat cevabı aldım.

Fakat sonra yaptığım tahkikatta anladım ki, bu kızın ailesi oldukça zengince imiş ve muvafakat cevabını benim mahdud kazanç sahibi olduğumu bilerek vermiş..

Düşündüm ki, kız çok kanaatkâr olduğunu söylemesine rağmen ebeveyninin evinde alıştığı hayatı bende bulamayınca müteessir olabilir. Zamanla hareketinden nedamet duyabilir.. ve tereddüde düştüm..»

Evet, bu düşünce, bu tereddüd genç erkeğe şeref verir. Fakat endişesi yerinde değildir.

Hiç bir genç kız babasının evinde bulduğunu aynen kocasının evinden bekliyemez. Bıraktığı hayat mazidir. Üzerine adım attığı yol kendisini istikbale götürecektir. Ati geçen günden iyi de olabilir. Fena da; bu, biraz talihe, biraz tesadüfe, bir hayli de çalışmaya bağlı bir keyfiyettir. Yeter ki, genç kız gittiği yolu bilerek seçmiş, kararını tamamen serbest vaziyette vermiş olsun. Bu şart sizde tamamen mevcuddur. Bunun haricinde bizzat sizin vaziyetiniz de daimî değil, muvakkattir. Bugün hayatın eşiğinde bulunuyorsunuz. Geçinme imkânlarınız mahdud olabilir, fakat yarın, öbür gün bugün zengince bulduğunuz ailenin imkânlarını geçmiyeceğini kimse iddia edemez. Açtığınız pencereden önünüze değil, karşınıza bakınız. Rüyet ufkunuzu dar değil, geniş görünüz ve ona varmak için çalışınız. Sizi şimdiden tebrik ederim.

TEYZE

Memleket Haberleri

Lozan günü

Bursada coşkun tezahüratla kutlulandı

Bursa (Hususi) — Dün Lozan günü coşkun tezahüratla tes'id edilmiştir. Sabahtan itibaren tekmil şehir bayraklarla donatılmış, saat 17,30 da vilâyet, belediye ve parti erkânı Cümhuriyet meydanına gelmişlerdir. Hazırlanan kürsüye çıkan Orhan Koraltan bu günün ehemmiyetini anlatan bir söylev vermiştir. Gece Halkevi gösterit kolu tarafından Cümhuriyet meydanında milli oyunlar oynanmış, muhtelif eğlenceler tertib edilmiştir.

Ayni zamanda öğretmen Nâzım Yücelt Lozan muahedesinin kıymet ve ehemmiyetini ve buna tekaddüm eden günleri çok canlı bir surette izah eden bir nutuk söylemiştir.

Balıkesirden küçük haberler

Balıkesir lise kampları — Balıkesirde imtihanları müteakib kamplara başlamış olan lise ve öğretmen okulu talebeleri kamplarını bitirmişler ve kamp dönüşü Atatürk parkındaki Atatürk madalyonuna merasimle çelenk koymuşlardır.

Balıkesir okulları mezunları — Balıkesir merkezinde mevcud sekiz ilk okuldan 939-940 ders yılı sonunda 136-sı kız, 294 ü erkek olmak üzere 340, orta okuldan 62, lise edebiyattan 41 ve fenden 11 talebe mezun olmuştur.

Susığırlık ve Bandırma Kaymakamları — Yaş haddini doldurdukların-dan dolayı Susığırlık Kaymakamı İsmail Hakkı ile Bandırma Kaymakamı Ragıb Arca tekaüde sevkedilmişlerdir.

Balıkesir C. H. P. konferansları — Balıkesir Cümhuriyet Halk Partisi Vilâyet İdare Heyetince Balıkesirde, kaza ve nahiyelerde vaziyeti hazıra dolayısile halkın tenviri maksadile paraşütçülük, tayyare hücumları, zehirli gazler, beşinci kol faaliyeti ve daha buna benzer bahisler üzerinde konferanslar verilmesi kararlaştırılmıştır.

Balıkesir posta müvezzileri imtihanları — Balıkesir Vilâyeti dahilinde münhal bulunan posta müvezzilikleri için talibler arasında imtihan yapılmış ve bu imtihana yetmiş kişi iştirak etmiştir.

Edirnede Lozan günü büyük merasimle tes'id edildi

Edirne (Hususi) — Lozan sulhünün 17 nci yıldönümü münasebetile saat 18,30 da Halkevi salonunda bir merasim yapılmıştır. Merasimde, başta umumi müfettişlik başmüşaviri Sabri Öney ile Valimiz Ferid Nomer olduğu halde halk ve memurlardan mürekkeb kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur.

Merasime, bando müzikanın çaldığı İstiklâl marşile başlanmış ve bunu müteakib Umumi Müfettişlik Müşavir muavini Kemal Kayalı Lozan sulhü zaferimizin taşıdığı yüksek manayı izah eden bir konferans vermiştir.

Hariciye Vekilimiz Ödemişin Gölcük yaylasında istirahat ediyor

Ödemişliler fahrî hemşerilerini hararetle karşıladılar, Saracoğlu köylüler arasında tam bir köy hayatı geçirmektedir

Ödemiş (Hususi) — Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu İzmirden hususi otokarla Ödemişe gelmiş, kaymakam ve şehrin ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır. Hariciye Vekilimiz doğru Ödemişin yaylası olan Gölcüğe gitmiştir.

Saraçoğlu pek sevdiği minimini̇ler arasında

Her sene mutadı olduğu gibi bu sene de Gölcükteki villâsında istirahat edecek olan Hariciye Vekilimiz burada üç hafta kadar kalacaktır. B. Şükrü Saraçoğlunun 20 Ağustos tarihinde açılacak olan İzmir fuarı küşad resminde hazır bulunması ve oradan Ankaraya hareketi muhtemeldir.

Gölçük, her sene bu mevsimde Hariciye Vekilimizi karşılamıya alışmıştır. Saraçoğlu her sene ayni günlerde Gölcüğe gelerek hususî villâsında istirahat eder, köylülerle temaslarda bulunur. Onların dileklerile alâkadar olur, tam bir köy hayatı yaşamağı sever. Bunun içindir ki meb'usumuz ve Ödemiş hemşerisi olan Saraçoğlunu Bozdağ ve Ödemiş köylüleri büyük bir sevgi ve hayranlıkla dinlemekten hoşlanırlar.

Hariciye Vekilimizin bir zevki de, istirahat zamanında köy çocuklarile meşgul olmak, onlarla şakalaşmak, hattâ, tabir caizse oynamaktır. Hariciye Vekilimizin gelişi bu itibarla köy çocuklarını ve ilk okul talebelerini de sevindirmiştir.

Buasada mahsul çok bereketli

Bursa (Hususi) — Memleketin her yerinde olduğu gibi vilâyetimizde de mahsulât çok bereketlidir. çiftçilerimiz büyük bir gayretle işlerine devam etmekte, askere giden komşularile hasta ve yoksul köylülerinin de işlerine yardım etmektedirler. Mahsulâtın bir an evvel kaldırılmasına çalışılmaktadır.

Bursada biçki dikiş yurdu sergisi

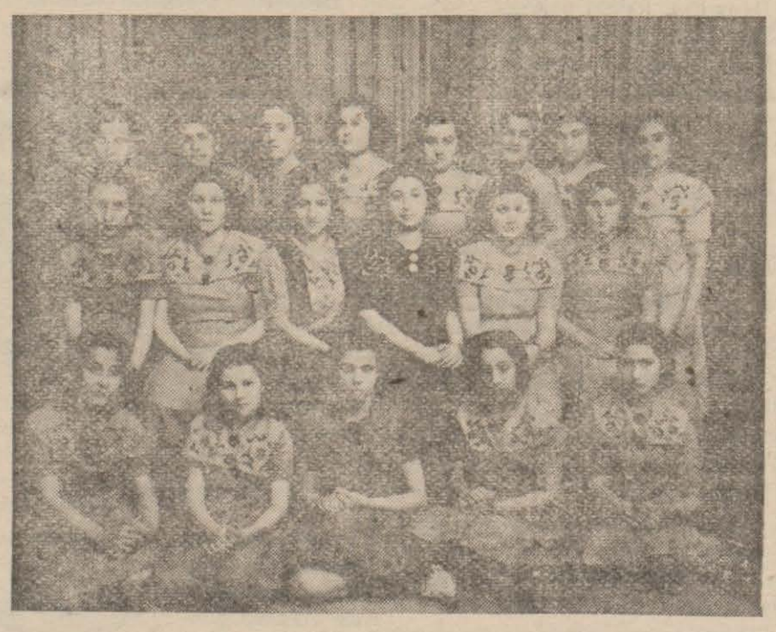

Bursa (Hususi) — Geçen Pazar günü «Bilgi dikiş ve biçki yurdu» talebesi tarafından meydana getiriilen bir senelik eserleri gösteren sergi, maarif başmüfettişi Aziz tarafından merasimle açılmıştır. Törende seçme birçok davetliler, vilâyet ve maarif erkânı hazır bulunmuştur. Genç bayanların meydana getirdiği güzel eserler hazırun tarafından takdir edilmiştir.

Kâzım Dirik

Çanakkale kazalarını teftiş etti

Çanakkale, (Hususi) — Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik, vilâyetimizin bir takım önemli işlerini teftiş etmektedir. Yanında Vali Atıf Ulusoğlu olduğu halde Bayramiç, Ezine ve Biga kazalarına ve bazı nahiye ve köylere giderek bilhassa orak ve hasat işlerini tetkik ve hükûmetimizin köylüye yardım olarak verdiği orak makinelerinin faaliyet derecelerini ve çiftçimize ne derece fayda temin ettiğini mahallerinde tetkik ve teftiş etmiştir ve bu arada Evciler nahiyesinde yapılan otel ve yapılmakta olan prevantoryom binalarını gezerek takdir etmiştir.

Muradlı ve Çorludan küçük haberler

★ Her sene çiftçimizin yalnız buğdayını alan toprak mahsulleri ofisi bu sene yulaf ve arpasını da tüccarın veremiyeceği bir değerle satın almakta ve müstahsilin yüzünü güldürmektedir.

★ Bu sene Çorlu evlenme memurluğuna evlenmek için yapılan müracaatlar geçen seneler ve aylardan çok fazladır. Gündüzleri iş ve gücünde çalışan bazı çiftlerin müracaati üzerine nikâh akid merasimleri geceleri yapılmaktadır.

★ Çorlunun Minisli köyünde çıkan yangın neticesinde bir bakkal dükkânı yanmıştır.

★ Muradlı ve köylerinde ölçü ve tartıların muayenesine başlanmıştır.

★ Muradlıda harman başlamıştır. Bu sene mahsulât çok bereketlidir. Nahiyeye aid bir, eşhasa aid iki harman makinesi faaliyettedir.

★ Çerkesköy nahiye müdürü Nuri Özgör Muradlıya tayin edildiğinden gelerek vazifesine başlamıştır.

Küçük haberler

Tekirdağ - Babaeski maçı — Tekirdağ ile Babaeski spor klüpleri arasında kesif bir halk kütlesinin huzurunda yapılan futbol maçta 2 ye karşı 4 ile Babaeski klübü galib gelmiştir.

Muradlı ve havalisinde çekirge — Muradlı ve havalisinde çekirgeler yaz lık mahsulâttan ay çiçeği, mısır vesair mezruata çok zarar yapmaktadırlar.

Muradlıda belediye seçimi — Muradlıda yakında belediye azası seçimine başlanacaktır.

Muradlıda yeni bir istasyon binası — Çorlu ile Muradlı arasında Sarılar köyünde yeni ve güzel bir istasyon binası inşa edilmiştir.

İzmitte resim sergisi — Ankarada tahsil eden gençlerden (5) talebe Halkevi salonunda bir resim sergisi açmak üzere harekete geçmişlerdir.

Kayseri Maarif Müdürü — Hâlen Kayseri Maarif Müdürü olan sabık maarif müdürümüz Kemal Ermat mezunen şehrimize gelmiştir.

«Son Posta»nın tarihî tefrikası: 95

BAYBARS

Yazan: Hasan Adnan Giz

Ölüme kadar dövüş

Yoksa Baybars onun bu kadar gizli tutmaya çalıştığı, hattâ fedailerini bile son dakikada tayin ettiği bu baskını haber alarak onlara bir tuzak mı hazırlamıştı?

Bütün fedailerin sinirlerini berbad eden bu azab dolu bekleyiş yarım saati bulunca delikanlı birden kat'î kararını vererek doğruldu:

Artık daha fazla bekliyemeyiz arkadaşlar! Her dakika aleyhimize geçiyor. Arkadaşlar ne olursa olsun, biz işimizi görmeliyiz. Şimdi çadırlara kadar yerde sürüneceğiz ve oraya gelir gelmez bir yıldırım gibi üzerlerine atılacağız.

Yüz elli fedai karanlığın rengine bürünerek kendilerini meçhul bir akıbete götüren bu ölüm bayırını tırmanmağa başladılar. Hedeflerine elli adım kadar bir mesafe kalınca Nayman kılıcını çekerek:

— Haydi arkadaşlar! - emrini verdi - İleri!.

Ağır bir gürültü oldu.

Etrafları kendilerinin en aşağı üç misli bir kuvvet tarafından çevrilmişti.

Delikanlı o zaman artık ölümü göze almış bir insan kayıdsızlığı ile haykırdı:

— Nihayet bizi de bir tuzağa düşürdüler. Durmayın arkadaşlar! Ölüme kadar dövüş. Evvelki hesabı unutmayın, bire üç.

Ve coşkun bir vuruşma başladı. Çok büyük ümidlerle kaleden çıkan cesur ve yılmaz yüz elli fedai sinirlerinin tam manasile gerildiği bir anda böyle umulmaz bir ölüm çemberine düşünce, hakikaten coşkun tâbirine uygun bir savletle girişmişlerdi. Bu küçücük kuvvetin harikulâde parlayışı ötekileri adamakıllı sarstı. Var gayretlerile vuruşmalarına rağmen Gerek müdafileri insanı yıldırım gibi çarpıyorlardı. Öyle bir an oldu ki bu kanlı vuruşma bir meşale harbi halini aldı.

Kölemenler yüzlerce meşale ile etrafı aydınlattıkları halde gecenin kesif zulmetini tam manasile yarmak mümkün olmuyor ve bu alaca karanlık fedailerin çok işine yarıyordu. Birbirlerine o kadar girmişlerdi ki kalabalık düşman safları karanlıkta birbirini yurmak tehlikesine maruz kalmışlardı. Baybars, Arıkboğa ve diğer kumandanlar savaşı çadırlarının önünde ve at üzerinde seyrediyorlardı. Mücadelenin uzun şürmesinden sıkılan hükümdar kumandanlarına:

— İşi çok uzattınız - diye söylendi - evvelce her şeyden haberimiz olduğu halde gene bir avuç insanı yenemiyorsunuz.

Bu sırada harb sahasından dönen Bilik cevab verdi:

— Bunlar pek yaman şey sultanım. Canlarını dişlerine takmışlar, insan gücünün fevkinde bir kuvvetle dövüşüyorlar. Kumandanları kim biliyor musunuz?

— Kimmiş bu? Belâlı bir adama benziyor.

— Nayman!

Baybars hayretle Arıkboğaya döndü:

— Nayman ha!

Arıkboğa tükürük atar gibi cevab verdi:

— O isimde bir insan tanımıyorum.

Baybars Naymanın kaçtığına çok kızmıştı. Fakat düşman tarafına geçtiği hiç aklına gelmemişti. Köpürmüş bir halde haykırdı:

— Koşun kumandanları olan delikanlıyı ölü ve diri muhakkak ele geçirin!

İki kumandan süratle uzaklaştı. Baybars Arıkboğaya baktı. Kocaman adam, hiçbir şey duymamış gibi sakin ve lâkayid duruyordu. O zaman büyük hükümdarın kalbinde bir nedamet hissi belirdi.

— Boğa! Bilik! Çabuk koşun - diye bağırdı - delikanlıyı diri, diri yakalasınlar. Onunla görüşmek istiyorum.

Bu sırada savaşın en müthiş anı nihayete eriyor, güçlerinin son katresini harcayan fedailer Kölemenlerin kahir faikiyeti karşısında bir yangının son alevleri halinde sönüp eriyordu.

Baybarsın önceden gönderdiği iki kumandan harb sahasına yetiştikleri vakit Nayman arkasını emin bir yere vermiş etrafını kuşatan dört askerle vuruşuyordu. Gayet mahirane kılıç oyunlarile askerlerden ikisini bertaraf etmiş, fakat onların yerini üç kişi almıştı. Kumandanlar bu vaziyeti gördükten sonra atlarını Naymanın arkasındaki yamaca sürdüler. Birisi neferlerden bir mızrak istedi ve delikanlının tam ensesine nişan aldı. Arıkboğa ile Bilik tam bu sırada yetişmişlerdi. Kumandanın mızrağını salladığını görünce hemen atılarak:

— Dur, vurma! diye haykırdılar.

Fakat o kuvvetle gerdiği kolunu hâkim olamıyarak mızrağı fırlattı. Hafif bir feryad duyuldu. Atını hızla ileri süren Arıkboğa, yıldırım çarpmış ağır bir ağaç gövdesi gibi devrildi. Kocaman adam geniş göğsünü Naymana siper etmişti.

★

Onu bir çadır bezinin üzerine yatırdılar. Mızrak kalb nahiyesine girmişti. Baybars, Bilik, bütün kumandanlar ve Nayman yetmiş küsur yıllık şanlı bir hayatı temsil eden bu devrilmiş heykelin başucuna toplandılar. Hükümdarından neferine kadar bütün bir ordu, tek bir vücud haline gelerek onun hamaset dolu hayatını huşu ve ihtiram içinde selâmlıyordu.

Muzaffer ömrüne en ulvi bir şekilde nihayet veren bu heybetli insan, hükümdarından neferine kadar bütün bir ordu için tam bir yiğitlik nümunesi olmuştu. Yüzünde tatlı bir pembelik, gözlerinde iyi bitirilmiş bir işin memnuniyeti vardı.

(Arkası var)

— No. 26 —

Yalnız şunu şimdiden söyliyebilirim ki, amcasının kalbine bıçak saplıyan adam, manevî oğlunuz Serj Boranof değildir!. Hattâ öyle ki, cinayetten, ancak müfettiş Fortenin kendisini sorguya çektiği sırada, bu odada haberi olmuştur...

Fransuvaz bir çığlık kopardı. Madam Andriyö, bayılmış ve oturduğu kanapeden yere yuvarlanmıştı.

ÇEKMECE

Fransuvaz oda hizmetçisinin yardımile Madam Andriyöyü kendisine getirmek için yirmi dakika kadar uğraşmıştı. Müddeiumumî, başını avuçlarının içine almış, şaşkın bir halde idi. Gözlerini ağır ağır açan karısının ilk işi kendisine bakarak:

— Affet Şarl.. bu kadar zayıf kalbli oluşumu!..

Dedi. Herşar, elini arkadaşının omuzuna koyarak:

— Şarl!. Topla kendini. Şimdi, suçsuz olduğuna inandığımız bir çocuğu kurtarmak için bize yardım etmelisin!.

Dedi.

— Ben bir şey yapamam.. ne yapabilirim. Bu bedbaht çocuğa en büyük, asıl yardımı Mösyö Brusso yapıyor. Fakat, gözlerinizden okuduğuma göre, evimde esaslı bir araştırma yapmak istiyorsunuz?!.

Brusso:

— Buna çok ehemmiyet veriyorum!

Dedi.

— Bay direktör.. gayretiniz çok asildir. Fakat nihayet, siz, Serji idamdan kurtarabileceksiniz. Halbuki, bir hâkimin manevi oğlunun üzerindeki kan lekesini tamamen silebilecek misiniz?.. Bu dahi olmuş olsa «ben katilim!» diye bağıran bir gencin dimağındaki korkunç sarsıntı tashih olunabilecek mi?.. Çocuğun eski masumiyeti, safiyeti, letafeti geri gelecek midir?

Fransuvaz gayet kat'î bir sesle bağırdı:

— Evet!.

— Şimdi Serjin odasına gidelim..

Müddeiumumî:

— Karım ile beni mazur görün... Biz bulunmıyalım!.

Dedi.

★

Serjin odası, evin her tarafında görülen ince, zarif bir zevk ile döşenmişti. Bir divanı - yatak vardı. Duvarın birini oldukça zengin bir kütübhane kaplamıştı. Ortada da bir yazı masası bulunuyordu. Emniyet direktörü ile Herşar, ilk iş olarak yazı masasına doğru ilerlerken, Fransuvaz, odadaki ufaktefek eşyayı seyretmeğe başlamıştı. İlk gözüne çarpan da, eski bir çekmece idi. Bu oymalı bir Bizans eseri idi. Anahtarı da üstünde idi. Kadın çevirdi açtı. Az derin olan içi, boştu. Fransuvaz. çekmeceyi kapadı, fakat elinden bırakmadı; kocasına seslendi:

— Filip.. buraya gel biraz!.

Herşar ile Filip Brusso, kadının yanına geldiler.

— Elimdeki çekmece size bir şey söylüyor mu?

Erkekler birbirlerine bakıştılar:

— Hayır!...

Dediler.

— Benim gözümden bir şey kaçmaz... Ben bu çekmecenin bir eşini, Nikola Marukinin Kreyldeki köşkünde gördüm..

Herşar elini alnına götürdü:

— Tamam!. Hattâ ben açmıştım bile.. içinde bir takım ehemmiyetsiz faturalar vardı...

Fransuvaz gülerek:

— Bunun içinden de aradığımız o ehemmiyetli mektub çıkacak!.

İkisi birden bağırdılar:

— Mektub içinde mi?!

Fransuvaz gülerek devam etti:

— Hayır içi boş.. fakat bir tarafında gizli!.. Bakınız.. şöyle tuttuğuma nazaran bu çekmeceyi ne kadar derin tahmin edersiniz? Şimdi açıyorum!...

Brusso karısının elinden çekmeceyi aldı. Çakısının ucu ile çekmecenin alt kaplamasını söktü. Altından katlanmış bir zarf çıktı. Üçü birden, bu kâğıdın üzerinde şu satırları okudular:

«Yirmi bir yaşına bastığı zaman oğlum Serç Mihailoviç Boranofa verilecektir. Eğer oğlum bu yaşa gelmeden ölürse, bu mektub açılmadan yok edilsin.»

Emniyet müdürü, zarfı, heyecan ile açtı. İçinde iki kâğıd vardı. Yüksek sesle okudu:

«Fransa, Eylûl 1917.

«Benim aziz oğlum,

«Bu kâğıd gözlerinin önüne serildiği zaman, annen ve ben, ölmüş bulunacağız. Birkaç günlük ömrümüz kaldığından korkuyorum. Yorgun, perişan, mahvolmuş bir haldeyiz. Benim, yaram açıldı.

«Biz ölür isek sen ne olacaksın bahtsız çocuk? Seninle uğraşacak şefkatli kalbler bulabilecek misin? Rusyadan kaçarken aldığımız altını, bizi kaçıranlara verdik. Yanımda pek az bir şey kaldı. Bununla beraber, sen çok zengin, amma çok, çok zenginsin. Benim topraklarımın varisi olmak şöyle dursun, ananın babası Kont Aleksi Marukin, oğlu sefil Nikola tarafından öldürülmeden az evvel, seni bütün servetinin tek mirasçısı olarak gösteren bir vasiyetname yapmıştır. Bu vasiyetnameyi de bu zarfın içinde bulacaksın. Ümid ederim ki, bir gün Rusyaya dönersin ve ailenin servetini eline alırsın. Dayının hakları seni müteessir etmesin. Büyük baban, Nikolayı, tashih edilmez sonsuz kötü hareketleri üzerine mirasından mahrum etmiştir. Bizim bütün felâketimize sebeb olan odur. Fakat, benim aziz evlâdım, sakın ona karşı en ufak bir intikam hissi besleme. Ondan nefret et, kâfi. Kızına karşı şefik ve rahim ol. Anasına çok benziyen masum küçük Sandra, sevgine lâyıktır.

«Eğer sen de, bu karışıklık içinde ölür isen, ailemizin varisi Sandradır.

«Bu mektubumu fransızca yazdım. Çünkü yaşıyacak olur isen, Fransada büyümüş, fransızca öğrenmiş olacaksın.

«Seni alıp büyütecek olanlara, Allah ta şefkat ve rahmetini bol bol ihsan etsin. Elveda benim zavallı küçük Serjim.

İmza: Mişel Pavloviç Boranof»

Brusso:

— Vasiyetnameye de bakalım!

Dedi. İkinci kâğıdı açtı. Vasiyetname rusça yazılıydı:

— Ehemmiyeti yok. Tercüme ettirmesi kolay. Hem şimdilik vasiyetnamenin ehemmiyeti de yok. Mektubdan öğrendik ki Marukinlerin varisi evvelâ Serj, o ölürse, Sandradır...

Fakat, çekmecenin kaplaması altında bir şeyler daha vardı. Emniyet direktörü büyük bir dikkatle onları da çıkardı: İpeklı bir mendile sarılmış bir kartpostal..

Brusso resme bakar bakmaz bağırdı:

— ... Ben bu kadını tanıyorum...

Dedi. Fransuvaz:

— Hayır!. Bu senin tanıdığın değil, benim tanıdığım!. Nadya Ksarovfski!

Cevabını verdi.

(Arkası var)

Ortaokullarla liselerde imtihan neticeleri niçin fena?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

te çocuklarımızın iyi bir şekilde derslerine çalışmaması başlıca bir sebeb olmakla beraber maarifimizin de bu noktada tenkid edilecek tarafları vardır. Benim kanaatime göre çocuklar ders senesi içinde sınıfların çok fazla kalabalık olması yüzünden muallimleri tarafından sıkı bir kontrola tâbi tutulmuyor. Çocuk serbest kalıyor, ekseriya dersine çalışacak yerde roman okuyor, sinemalarda dolaşıyor. Bu çocukları mekteb idareleri sıkı bir şekilde kontrol etmeli ve muallimler talebeyi sık sık derse kaldırmalıdır. Çocuklarımızın muvaffakiyetsizliğinde bizim de rolümüz vardır. Ben de dahil olmak üzere biz talebe velileri ekseriya çocuğun sene içinde tahsil vaziyetile pek yakından alâkadar olmuyoruz. Her şeyi mekteb idaresinden ve muallimlerden bekleriz. Ve çocuğumuzla ancak imtihan sıralarında alâkadar oluruz.

İmtihanlarda muvaffakiyet temin için gerek biz velilerin, gerekse mekteb talim ve terbiye heyetlerinin çocuğu devamlı bir kontrol altında bulundurması, sık sık çalışıp çalışmadığını yoklaması lâzımdır.»

★ Mediha Aker (Vezneciler Zeyneb Kâmil sokak) — Çocuğumun imtihanlarda muvaffak olamamasının sebebi yeni imtihan şeklidir. Çocuğum ve arkadaşları birçok imtihanlara tâbi tutuluyorlar ve bu yüzden kuvvei maneviyeleri kırılıyor. Sonra sabahları çok erken mektebe gidiyorlar. Erken kalkmak mecburiyeti olduğundan geceleri derslerine çok çalışamıyorlar. Evvelâ bu vaziyeti düzeltmek ve imtihanlarda talebeyi bunaltmamak lâzımdır.»

★ Cemil Yılmaz (Çemberlitaş Tavukpazarı 19 numarada) — İmtihanlarda fazla muvaffakiyetsizliğin sebebleri benim kanaatime göre şunlardır:

Evvelâ muallimin talebe üzerinde eski otoritesi kalmamıştır. Sınıflar kalabalıktır. Çocuklar iyi çalışmıyorlar. Bir de terim derdi var. Çocuğumun mekteb lisanile hayat lisanı arasında çok büyük farklar mevcud. Arasıra çocuğumun derslerile meşgul olmak, sual sormak istiyorum. Fakat yepyeni terimlerle, yepyeni kelimelerle karşılaşıyorum ve tabiatile bir şey anlıyamıyorum. Çocuk mektebde ayrı dille, evde ayrı dille konuşuyor. Sonra çocuklar sabahları çok erken mektebe gidiyorlar. Geceleri evde çalışamıyorlar. Bugünkü maarif sistemimizi esaslı bir şekilde ıslah etmedikten sonra her sene imtihan sonlarında fazla muvaffakiyetsizlikle karşılaşmak mukadderdir.»

★ Nazmi Sarger (Aksaray Gurabahüseyinağa mahallesi) — İmtihanlarda muvaffakiyetsizlik her ders senesi sonu bir derddir. Yalnız bu sene yeni imtihan talimatnamesinin tatbiki yüzünden geçen senelere nisbetle muvaffakiyetsizlik daha fazla olmuştur.

Benim fikrime göre, orta okul ve liselerin ders programları ağırdır. Çocuklarımız ilk mektebden basit bilgilerle çıkıyorlar. Orta okullarda seviyelerinden yüksek derslerle karşılaşıyorlar. İmtihanlarda talebeyi çok sıkmanın faydası yoktur. Eğer gaye çocuklarımızı iyi bir şekilde yetiştirmek ve muvaffıakiyetlerini temin etmek ise, her şeyden evvel bugünkü maarif sistemini değiştirmek lâzımdır. Bu yapılmadıkça her sene ayni netice ile karşılaşmakta devam edeceğiz. Dava çok mühimdir. Ders programları ıslah edilmeli, çocuklarımız devamlı surette kontrola tâbi tutulmalıdır. Yalnız sene sonunda ciddi bir imtihanla iktifa etmek doğru değildir.»

Son dakika

Başvekil 8,50 de Haydarpaşaya geldi

Dün akşam Ankaradan hareket eden Başvekil Ankara trenine bağlanan hususi vagonla bu sabah saat 8,50 de Haydarpaşa garına muvasalat etmişlerdir.

Başvekil istasyonda Riyaseticümhur Umumî Kâtibi ve Seryaver, vali, parti müfettişi, emniyet müdürü, parti, vilâyet ve belediye erkânı tarafından karşılanmıştır.

Doktor Refik Saydam bugün Floryaya giderek Cümhurreisimiz tarafından kabul buyurulacaklardır.

Bir doktorun günlük notlarından

Sık sık çocuk Düşüren Kadınlar:

Çocuk düşürme keyfiyeti iki esaslı sebebe dayanır. Ya mevzii veya umumi. Mevzii sebebler rahim ve civarının hastalıkları arızalarıdır. Umumi sebebler de bazı hastalıklardır. Bu hastalıkların başında frengi gelir. Bilâsebeb ve yapılan her türlü tedbirlere rağmen bir kadında sık sık düşürme keyfiyeti görülüyorsa derhal kan tahlili yaptırmak lâzımdır. Bazan frengi teamülü müsbet görülür bazan da menfi çıkar. Fakat bundan bir şey çıkmaz. Gene o kadını muntazam bir frengi tedavisine tâbi tutmak lâzımdır. İrsi ve vilâdi bir çok sebeblerle insan kendisinde hiç bir kabahat olmaksızın da frengili olabilir. Bu ayıb değildir. Bir çok defa bu vaziyette bulunan kadınların sıkı bir frengi tedavisi tatbik ettikten sonra sakıtların kaybolduğunu ve gürbüz altın gibi çocuklar doğurduğunu gördük. Çocuk düşürmeler bazan da şiddetli tromatizmlerden vani düşmekten olabilir. Bazan da çok ani ve ruhi sadmelere maruz kalan, ve herhangi müthiş ve feci bir hâdiseye şahid olan kadınlarda birdenbire acılan kan ile sıkıt vaki olabilir. Fakat tabii bunlar istisnai şeylerdir.

İ. Z. Ö.

Makineye verilirken

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bugün meb'usan meclisi hariciye encümenince tasdik edilmiştir. Kanun projesine nazaran bu maksadda kullanılacak her gemi muhariblerden bir teminatname alacaktır.

Bir İngiliz çiftçisi bir Alman tayyarecisini esir aldı

Londra 27 (A.A.) — Royter:

İngilterenin bir çok kısımları üzerinde dün sabah ve öğleden sonra düşman tayyareleri haber verilmiştir. Sabah cenubu şarkide bir şehir üzerine ve şehrin hemen civarına bombalar düşmüştür.

Cenubu garbide bir düşman tayyaresi düşürülmüş, pilot bir çiftçi tarafından esir edilmiştir. Tayyare mürettebatından diğer üçü ölmüştür.

Rumen gemileri Akdeniz seferlerine başlıyorlar

Bükreş 27 (A.A.) — Royter:

Galatz limanından gelen haberlere göre Rumen limanlarile şarkî ve garbî Akdeniz limanları arasında seyrüsefere tekrar başlanmak üzeredir.

Gemiler İngiliz - İtalyan harbi sürdüğü müddetçe seyrüseferlerine devam edeceklerdir.

Arjantin silâhlanıyor

Buenos Aires 27 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Meb'usan meclisinin gece aktettiği hafi celseler harbiye, bahriye ve maliye nazırlarının verdikleri mufassal izahat dinlendikten ve müdekkikane müzakereler cereyan ettikten sonra hükûmet tarafından esliha, mühimmat vesair harb malzemesinin mübayaası için istenilen 640 milyon pesetalık tahsisat kabul edilmiştir.

Boğazlıyanda köylüye konferanslar

Boğazlıyan (Hususi) — Yurdun her tarafında olduğu gibi kazanın nahiye ve köylerinde de hükûmetimizin siyaseti ve umumi dünya vaziyeti hakkında köylüye konferanslar verilmektedir.

Halkevi reisi Rifat Kozan bu konferanslardan başka paraşüt ve paraşütçülüğümüze dair köylüyü tenvir edici malûmat vermiştir.

Avrupanın Ekonomik Nizamı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

meselede daima en iyi olan usul kullanılmıştır. İstikbalde de, sun'î şeyler yaratılmak istenmemektedir. Yeni Avrupa ekonomik nizamı, tabiî vâkıalar üzerine kurulacaktır.

Harbin dünya ekonomisi üzerinde çok mahsus tesirleri olacağı muhakkaktır. Almanya, İtalya ile en sıkı bir surette iş birliği yapacaktır. Avrupayı yeniden bina için iki memleketin ekonomik kuvvetleri birleştirilecektir. Zaferden sonra, Almanyaya harbden evvel ve harb içinde büyük ekonomik muvaffakiyetleri garanti etmiş olan usuller kabul edilecektir. Serbest rekabet rejimini bir kere daha meydana koymak hususunda hiç bir niyet yoktur.

Paranın kıymeti meselesi, Avrupa milletleri ekonomileri arasında makul bir iş bölümü çerçevesi içinde tabiî hal suretini bulacaktır. Mesele, bu surette doğru bir para tekniği meselesi olacaktır. Raysmark, bittabi, Avrupada hâkim parayı teşkil edecektir.

Yeniden tamamile serbest bir para mübadelesi tesis edilmek niyetinde bulunulmadığı gibi, Avrupada neticesi bir gümrük ittihadı olacak bir para ittihadı vücude getirmek niyeti de yoktur. Para meseleleri, kendi esaslarına göre, ezcümle kıymetleri bilânçosunun kompansasyonuna göre halledilecektir.

Bugünkü kliring sistemi, para şartlarının muhtemel iyileşmesi için lâzım gelen esası vermektedir. Bugünkü iki taraflı ekonomik mübadeleler ve tediye anlaşmaları usulleri neticesinde yeni bir inkişaf, bir çok taraflı ekonomik mübadeleleri ve muhtelif memleketler tediye bakiyeleri arasında bir kompansasyonu vücude getirecektir. O tarzda ki muhtelif memleketlerde, bu suretle, aralarında, kliring bürosu yolile muntazam ekonomik münasebetlere varabilecektir. O zaman döviz ticaretinin, bugünkü zincirlerin en büyük kısmından kurtarılacağı tabiidir.

Müstakbel Avrupa

Alman ekonomi nazırı, bilâhare müstakbel Avrupa ekonomik sahasından bahsetmiş ve demiştir ki:

Bazı istihsaller, bilhassa fazla mal, Avrupada mevcud olmıyacaktır. Büyük Almanyayı, kendisine tamamile kâfi bir sistem mânasında otarşik bir hale koymak niyeti kat'iyen yoktur. Alman endüstrisi istihsallerinin, şimdiye kadar olduğu gibi bütün dünyada satılması gözönünde tutulacaktır. Almanyanın hükmü altında bulunan ekonomik sahada mümkün olan her istihsalden lüzumu kadar mevcud bulundurulmasına dikkat edilecektir, tâ ki bu ekonomik saha, diğer sahalardan müstakil olsun. Bu sebebden dolayı bu sahanın ekonomik hürriyeti garanti edilecektir.

Ekonomi nazırı bu izahatı verdikten sonra, yeni Avrupa, Rusyadan, Amerikadan, cenubî Amerikadan ve Uzakşarktan ne gibi mal bekliyecektir? sualini sormuş ve şu sözleri ilâve etmiştir:

Rusya ve diğer devletler

Rusya, iptidai madde vericisi ve işlenmiş Alman eşyasının alıcısı sıfatile daha ziyade inkişaf edecektir.

İngiliz korsanlığına nihayet verilir verilmez, Amerikalılar yeniden devamlı ve müsaid bir tarzda dünya ekonomisinin kurulmasına yardım etmek istedikleri takdirde, Almanyanın Amerika Birleşik devletlerile ne miktar iş yapacağı Amerikalılara bağlıdır.

Dünya ekonomisinin güçlükleri, Versay usullerinden ve büyük Rus piyasasının ortadan kalkmasından doğmuştur.

Çinde nizam yeniden teessüs ettiği zaman Uzakşarkta da ihracatı bel'edecek bir piyasa bulunacaktır.

Funk, bundan sonra, Almanyada harbin ezcümle mesai ile finansmanından bahsetmiş ve harb ekonomisinin nasıl sulh ekonomisine intikal edeceği hakkında şunları söylemiştir:

Bu intikal, hiçbir suretle büyük bir ekonomik buhran tevlid etmiyecektir. Para ve kredi kurları, lüzumuna göre idare edilecektir.

Nazır bu husustaki fikirlerini şu tarzda hülâsa etmiştir:

1 — Avrupa devletlerile uzun vadeli ekonomik anlaşmaları akdi suretile, Avrupa milli ekonomilerinin kendi uzun vadeli istihsal projelerini Alman piyasasile yani uzun seneler için emin bir yayıcı piyasa ile intibak etmesi neticesine varılmalıdır.

2 — Avrupa milletleri arasında, bütün ekonomik siyaset sahalarında kendisini gösterecek bir iş birliğile, bir ekonomi tesanüdü zihniyeti vücude getirilecektir.

Bu Avrupa, kıt'anın bütün ekonomik hacmine dayanarak, diğer kıtalarla, hukuk müsavatı esası üzerinden ticaret yapacaktır.»

Amerikada

Vaşington 26 (A.A.) — Hükûmet erkânından biri, La Havane'de toplanan Amerika devletleri konferansının, Alman milli iktısad nazırı Funkun dün radyo ile verdiği nutukta tayin ettiği Alman iktısadi hedeflerine Amerikanın cevabı olduğunu beyan etmiştir.

Hitler Rumen Nazırlarile 2 saat görüştü

Berchtesgaden 26 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Führer bugün öğleden sonra saat 16 da Rumen başvekili Gigurtu ve hariciye nazırı Manoileskoyu kabul etmiştir.

Öğle yemeğine hariciye nazırı tarafından Fuschlde davetli bulunan Rumen nazırlarına Berghofa giderken Almanyanın Bükreş sefiri Fabriclus, protokol şefi von Doernberg ve nazır Scmidt refakat etmişlerdir.

Berghof peronunda Almanya hariciye nazırı von Ribbentrop tarafından karşılanmışlardır. Bir ihtiram kıt'ası selâm vermiştir.

Führer Rumen devlet adamlarını Berghofun büyük salonunda kabul etmiştir. Alman hariciye nazırının, Romanyanın Berlin sefiri Ronalonun ve Almanyanın Bükreş sefirinin hazır bulunduğu müzakere der hal başlamıştır.

Başvekil Gigurtu ve hariciye nazırı Manoilesko Romaya gitmek üzere bu akşam Salzburgu terketmişlerdir.

Mülâkat iki buçuk saat sürdü

Berchstesgaden 26 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Führerlê, Rumen başvekili ve hariciye nazırı arasında ve öğrenildiğine göre Almanya ile Romanya arasında mevcud dostane münasebetler havası içinde cereyan eden müzakereler tahminen 2 buçuk saat sürmüştür.

Bulgar nazırları Salzburgda

Sofya 26 (A.A.) — Bulgaristan başvekili Filof ile hariciye nazırı Popof, refakatlerinde Almanyanın Sofya elçisi olduğu halde bu sabah tayyare ile Salzburga hareket etmişlerdir.

Bulgar devlet adamlarının Pazar akşamı avdet edecekleri tahmin edilmektedir. Gaybubetleri esnasında dahiliye nazırı başvekâlet ve hariciye nezaretinin işlerini vekâleten deruhde edecektir.

İktısadî meseleler görüşülecekmiş

Londra 26 (A.A.) — Royter ajansının diplomatik muhabiri, Hitler ile Balkan devlet adamları arasında yakında vukubulacak olan müzakerelerden şöyle bahsetmektedir:

Salzburg mülâkatı etrafında söylenen bütün sözler, tahminden ibaret bulunmaktadır. Alman radyosu tarafından verilmiş olan ve bu husus hakkında yegâne mevzuu teşkil edebilen şey, mülâkatlar esnasında iktısadî meselelerin müzakere edileceğidir. Keyfiyet şunu düşünmeğe sevkeder ki, Almanya, Mihver devletleri için petrol başta olmak üzere hayatî bir mesele teşkil eden yiyecek maddeler tedarikini ıslah etmek maksadile, muhtelif Balkan devletlerile ticarî münasebatını tanzim etmeğe çalışmaktadır.

Almanyanın fırsattan istifade ederek vâsi mikyasta arazi değişiklikleri yapacağına dair düşünceler, gerek umumî vaziyet noktasından, gerekse Balkanlarda husule gelebilecek hâdisat bakımından, pek varid görülmemektedir.

Sovyetlerin vaziyeti

Diğer taraftan vaziyete tesir etmekte olan ve ölçülmesi mümkün olmadığı gibi Salzburgda verilecek kararlar üzerine çok müessir olan bir unsur vardır ki o da Sovyet Rusyadır. Şimdiye kadar Balkanlarda yapılacak keyfî tadilât hakkında Rusyanın ne düşündüğüne dair hiç bir emare yoktur. Fakat Rusyanın bu işlerle doğrudan doğruya alâkadar olduğunu düşünmek lâzımdır.

Yugoslavyanın şimdiye kadar kenarda bırakılmış olması da şayanı hayrettir. Bu memleketin nazırlarının da yakında Almanyaya davet edilmesi muhtemel bulunmaktadır.

Zabıta her ay 150 beyaz zehir kaçakçısı yakalıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Azılı bir kaçakçıyı suçüstü yakalamak için müteaddid memurların muhtelif kıyafetlerle onun peşinde günlerce, hattâ aylarca koştuğu vakidir.

Yeni Erzincan şehri

Hükûmet istimlâk işlerine dair Meclise bir lâyiha verdi

Ankara 26 (Hususî) — Yeniden kurulacak Erzincan şehrinin istimlâkine dair hükûmet Meclise bir kanun lâyihası tevdi etmiştir. Dahiliye encümeni bugün öğleden sonra toplanarak lâyihayı müzakere ve kabul eylemiştir. Lâyiha Meclisin 7 Ağustosta yapacağı umumî heyet toplantısında görüşülecektir.

Lâyiha esaslarına göre Erzincan şehrinin yeniden kurulması için Vekiller Heyetince tesbit edilmiş ve menafii umumiye kararı verilmiş olan sahadaki gayri menkulleri değer pahası peşin verilmek şartile istimlâke Erzincan belediyesi salâhiyetli olacaktır.

İstimlâk edilecek arazi için istimlâk bedeli, istimlâkin yapıldığı malî yılın vergisine matrah olan kıymet, binalar için de ayni malî yılın vergisine matrah olan irada göre bina vergisi kanunu mucibince taayyün eden kıymet olacaktır.

İstimlâkin yapıldığı malî yılın vergisine matrah olacak kıymet veya irad alâkalılar tarafından ferdî veya mevziî tadil talebi veya mektumiyet dolayısile kat'ileşmemiş ise de arazide tadilât komisyonunca takdir olunan kıymet ve binalarda da mezkûr komisyonca takdir edilen irada göre taayyün eden kıymet istimlâk bedeli olacaktır.

İstimlâk bedelleri gayri menkul sahiblerine peşinen ödenecektir

Belediyenin tasarrufu altına geçecek olan şu yerler sahiblerine şehir imar plânına göre tesbit edilen tip lerden hangisine talib bulundukları na dair dolduracakları beyanname üzerine kur'a bedelsiz olarak verilecektir. Ancak eski Erzincan şehr sakinlerinden olup da zelzeleden zarar görenlerden tapu kayıdlarına nazaran gayri menkule sahib bulundukları anlaşılanlara sahib bulundukları gayri menkul adedi kaç olursa olsun yalnız bir tanesi için bedelsiz arsa verilecektir. Bu yerler sahiblerine tapuda harç alınmaksızın tesçil olunacaktır.

İstimlâk sahası dahilindeki millî emlâk bedelsiz olarak belediyeye devrolunacaktır.

Adliye Vekili dün tetkikat yaptı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Fethi Okyar, mahkeme hâkiminden bazı izahat almış ve bu arada işlerin sene içerisinde çıkarılıp, çıkarılmaması meselesine temas ederek:

«— Teraküm var mı?» diye sormuştur. Hâkim, bu suale cevaben bazı işlerin mecburî zaruretler dolayısile seneden seneye devredildiğini bildirmiştir.

Vekil, bu mesele üstünde ısrarla durarak, bunun imkân nisbetinde önüne geçilmesi lüzumuna işaret etmiş ve bu işlerin süratle neticelendirilmesinin adliye ile alâkalı tapu daireleri işlerinin de tesriinde rol oynıyacağını söylemiştir. Neticeten, teraküme meydan verilmemesi hususunda direktifler verdikten sonra, diğer sulh hukuk ve ceza mahkemelerini, mahkeme kalemlerini teftiş etmiş, hâkimler ve memurlarla temas etmiştir.

Fethi Okyar, bundan sonra müddeiumumilik odasında tevakkuf ederek, istatistikleri tetkik etmiştir. Kendisine, cürmü meşhud davalarının gittikçe azaldığı bildirilmiş, Vekil, bundan memnuniyet duymuştur. Buna mukabil umumî hüküm ler dairesindeki davaların artması Vekilin dikkatini celbetmiş, bu ciheti müddeiumumiden ve muavinlerden sormuştur. Cevaben, son zamanlardaki bir takım hususî kanunların bu arada hıfzıssıhha kanunu ve ecnebilerin Türkiyede seyahat ve ikametine dair kanun ile millî korunma kanununa müteallik yeni işlerin, bu artışa müessir olduğu beyan edilmiştir.

Fethi Okyar, işlerin tasfiyesi ve süratle görülmesi hakkında direktifler verdikten sonra, daireden ayrılmış; hususî kalem müdürü ve müddeiumumî ile birlikte adlî tıb dairesine gitmiştir.

Adlî tıb müşahedehanesinde ve morg müdürlüğünde tetkikler yapan Vekil, akşam üzeri buradan ayrılmıştır.

General diyor ki

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

pışmaktan bir an halî kalmadılar. Hatta karada dahi, evvelâ Norveçte ve sonra Belçika ve şimal doğu Fransada, şiddetli muharebelerde bulundular. Fakat, bildiğimiz gibi, gerek Norveçte, ve gerek Flanderlerle Dünkerkte Alman ve İngiliz kara kuvvetleri arasında vukubulan bütün muharebeler, hep İngilizlerin aleyhinde, neticelenmiştir. Kezalik Almanların havadaki üstünlüğü söz götürmez bir hakikattir. Bunlara mukabil İngilizlerin açık denizlerdeki hâkimiyeti vazıhtır. Ancak Alman hava kuvvetlerinin üsleri bulunan sahillerin yakınlarında İngiliz deniz hâkimiyetinin tamam olmadığı da aşikârdır. Nitekim bu hâkimiyet Almanları Norveç sahillerine fırkalar çıkarmaktan menedememişti.

Kezalik, Norveçte, kuvvetli Alman uçak filolarının faaliyeti İngiliz donanmasının bir İngiliz tümenini Trondhaym fiyordlarına ihracını da menedememişti. Elhasıl İngiliz askerî mütehassısları, Almanların İngiliz sahillerine bir ihraç hareketi yapamıyacaklarını ve karaya asker çıkaramıyacaklarını iddia etmiyorlar. İtalyan matbuatı ise, bilâkis, İngilterey istilâ teşebbüsünün Alman kara kuvvetleri için kolay bile olduğunu iddiaya kadar ileri gidiyorlar. O halde, beşeriyetin vukuunu menetmek iktidarını gösteremediği - bir maç değil - müthiş bir dram yakında oynanacak demektir.

Hitler nutkunda İngiltere adasına bir taarruzu ima dahi etmemekle beraber biz buna inanmak istiyoruz; çünkü bu harbin kat'i neticesi ancak İngiltere adasında alınabilir. Ve Almanlar harbi kaybetmemek için bu neticeyi bir an evvel burada aramağa mecburdurlar.

Hatıralar arasında

(Baştarafı 2 nci sayfada)

canına kaptırmak istiyordum. Çantamı mevkifte tanılmış bir hamala bırakarak, salına salına, elimde bastonumla oynaya oynaya evimin yolunu tuttum.

Bu macerayı bir tuhaf hatıra ile kapayacağım:

Evimin kapısına geldiğimde iç kapının önünde bahçıvan yamağı Abdiyi bir mangal başında kahve kavuruyor buldum. Bu henüz on yedi yaşında bir Arnavud çocuğu idi ki iki senedir yanımızda idi. Evin merakı ona da sirayet etmiş olacaktı elbette, işte kaç aydır efendisini görmemişti. Hayır!.. Başını mangaldan kaldırdı, şöyle bir bana baktı, sonra sırıttı, sırıttı, gene başını eğerek, hiç kımıldamadan, bir daha gözlerini kaldırmadan kahvesini kavurmakta devam etti. Onun bu sırıtması kendine göre öyle bir natıka idi ki bana:

— Hoş geldiniz!... Ne vakittenberi hep sizi merak edip duruyorduk. Ne iyi oldu da sizi sağ salim görüyoruz; demek istiyordu.

— Abdi! dedim; hemen bu taze kahveden bir parça değirmende çek!.. Çoktanberi bir Türk kahvesi içmedim. Bol köpüklü, az şekerli iri bir fincan kahve isterim. Gene çoktanberi hasretini çektiğim Türk sigaralarından birile onu içmek istiyorum...

Evde beni karşılıyan meserret sayhasını tarif mümkün değil. Meserret!.. Zevk ile, haz ile içilen Türk kahvesile Türk tütünü!.. Heyhat!.. Bu meserret, o lezzet ne az devam edecekmiş! Bizi ne kara günler bekliyormuş!...

Halid Ziya Uşaklıgil

ATİNA, SELÂNİK, SOFYA ve BÜKREŞTEN

Hareket eden üç motörlü «Deutsche Lüfthansa» tayyareleri, Almanya ve beynelmilel hava hatları ile muntazam irtibatı temin etmektedir.

Her türlü izahat ve biletler için

HANS WALTER FEUSTEL

Tayyare biletleri satışı Umumî acentasına müracaat olunmalıdır. Telgraf adresi: HANSAFLUG, Galata Rıhtımı 45

Telefon: 41178

TEK KOLLU CEMAL'in UĞURLU ELİ

Daima birinciliği muhafaza ediyor...

Bu yeni tertipte sen de bir kere o Uğurlu eli tecrübe et,

Alayış ve nümayişden hoşlanmaz, mütevazi ve ciddî bir piyango gişesi...

TEK KOLLU CEMAL'in piyango gişesi

Müşterilerine gayet nazik muameleyi, müşterilerinin emir ve arzularına göre hareketi kendisine daima düstür ittihaz etmiştir

TEK KOLLU CEMAL : Büyük ikramiye kazanan müşterinin arzu ve müsaadesi olmadan teşhir etmez, tamamen mahrem tutar.

TEK KOLLU CEMAL : Genç yaşta harb meydanında bir kolunu vatan uğruna feda eden bu memleketin öz be öz temiz ve lekesiz evlâdı, emekli malûl gazi sübaylardandır.

(Bir kolu ile iktısadî sahada çalışan TEK KOLLU CEMAL'i her yerden üstün tutmak sizler için de büyük bir zevk ve belki de vatanî bir vazifedir.)

Yeni tertib... Yeni plân... Büyük değişiklikler... Millî piyangonun çok kıymetli müdürleri şimdiye kadar taklid edilen eski usulleri kaldırdılar. Muhterem halkın seveceği çok cazib ve pratik plân hazırladılar. Yeni plânı çok dikkatli okuyunuz...

1 ve 2 nci keşidelerde 2 lira ile tam 40.000 lira, 1 lira ile tam 20.000 L. 3 üncü keşidede 4 lira ile tam 60.000 lira, 2 lira ile tam 30.000 lira. Bu kadar büyük bir serveti şimdiye kadar kürreiarz üzerinde hiçbir memleketin piyangosu vermemiştir.

19 Mayıs Piyangosu gibi çok rağbet gören

MİLLÎ PİYANGO

Yeni tertip biletlerini bir an evvel alınız.
Acele ediniz, son günlere kalmayınız.

Adrese çok dikkat:

İstanbul, Eminönü, Bahçekapı Tramvay caddesi No. 27

Tek Kollu Cemal Gişesi

Sahibi Harp malûlü sübaylarından *CEMAL GÜVE*

Hiçbir yerde şubesi yoktur.

GAZOZLU

PÜRGOLİN

MÜSHİL LİMONATASI

Piyasaya çıkmıştır.
Her eczanede bulunur.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi: 1888

İdare Merkezi: İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL, Galata ve Yenicami
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATİNA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukaveienamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN
Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

İzona

SAÇ SABUNU

Saçlarınızı muhafaza için harikûla tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.
30 Kuruştur

Anbar İnşaatı

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

1 — Yıldızeli istasyonunda yapılacak anbar ve idare binasile sair işler götürü olarak kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 35858.15 «Otuz beş bin sekiz yüz elli sekiz lira on beş kuruştur.»

2 — Eksiltme evrakı 3 lira mukabilinde Ofis Umum Müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 5/8/940 tarihinde saat 15 de Ankarada Ofis binasında yapılacaktır. Teklif mektublarını havi zarflar makbuz mukabilinde Ofisin Muhaberat Servisine teslim edilecektir.

4 — Muvakkat teminat miktarı 1792.90 «Bin yedi yüz doksan iki lira doksan kuruştur.»

5 — İstekliler teklif evrakı meyanına eksiltmeye girebilmek için ihale tarihinden nihayet iki gün evvel Ofisten alacakları ehliyet vesikasını koyacaklardır. «6564»

Fotograf makineleri Türk (Alman 1 : 3,5) | **BİSİKLETLER Eterna (Alman)** | **SAATLER 6 ay vade**

Luxor radyoları, AEG Elektrik âletleri, Havagazı âletleri, avizeler, kadın çantaları, hediyelikler vesaire.

TAKSİTLE

OSMAN ŞAKAR ve Şki.

Galata: Bankalar caddesi No. 59. Tel: 42769. — Beyazıd: Elektrik idaresi karşısında No. 28 — Kadıköy: İskele cadaesi No. 33/2.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Çıra ve çıralı odun nakliyatına 1/8/940 tarihinden itibaren odun tarifesine ithal edilmek suretile tenzilât yapılmıştır.

Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. «4072» «6604»

TAKSİM: SIRA SERVİLER - 86

Yabancı diller öğretimine

Önemli surette çalışmak üzere tesis edilen

YENİ KOLEJ

İlk, orta ve lise sınıflarına kız ve erkek talebe kayıd ve kabul ederek bu ders senesi başında tedrisatına başlıyacaktır. Leylî kısım yalnız erkek talebeye mahsustur. İzahat almak için, her gün mekteb idaresine müracaat edilmesi.

Telefon: 41159

Konya C. Müddeiummîliğinden:

1 — Konya Cezaevinin 10 aylık ekmek ihtiyacı 25/7/940 gününden 10/8/940 gününe kadar 25 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — 19/8/940 tarihine denk olan Pazartesi günü saat 15 de Konya C. Müddeiumumilik Dairesinde icra kılınacaktır.

3 — Talibler teklifnamelerini o gün saat 14 den evvel Komisyon Riyasetine vermiş bulunacaktır.

4 — Ekmek ikinci nevi yerli unundan has olacak ve talibler bedeli muhammenenin yüzde yedi buçuğu olan 1360 lira 80 kuruşluk teminatı muvakkatelerini tekliflerile birlikte Komisyona vermiş bulunacaktır.

5 — 4 üncü maddede yazılı nevi gösterilen has ekmeğin kilosu şimdiki narkı ile 10,5 kuruştur.

6 — İlân vesair masraflar müteahhide aiddir.

7 — Fazla izahat almak ve şartnameyi görmek istiyenlerin Konya Cezaevi Direktörlüğüne müracaatları ilân olunur. «6572»

EKZAMİN

Ekzamanın ilâcıdır.

Yara ve çıbanlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 krş.

HERMANN RAUCHNİNG

HİTLER BANA DEDİ Ki

Türkçeye çeviren:

SELÂMİ İZZET

270 Sahife ..... 75 Kr.

REMZİ KİTABEVİ

Sözün kısası

(Baştarafı 2 nci sayfada)

Karpuzun iyisine, sıcak yaz günlerinde gerçekten doyum olmaz. Buz gibi soğutulmuş, kütür kütür, incecik kabuklu hakikî bir Tekirdağı karpuzunu dünyanın en nefis, en pahalı, en lüks içkisine değişmem.

Bir de, yaz sonlarına doğru yetişen minimini yerli karpuzlar vardır. Kimisi kara çekirdekli ve sapsarı etlidir. Şeker gibi tatlı olur. Bunlara da bayılırım. Çocukluğumda, bu bostan artığı karpuzların içini oyar, kabuğunu tulum çıkarır, fener yapardık. Hey gidi günler!

Bazı kanaatkâr insanlar, evvel zamanda, karpuzu nimetten sayarlarmış.

«Hey kahbe felek! Kimine karpuz yedirir, kimine kelek!.» darbı meselini, mutlaka onlar uydurmuş olacaklar.

Vakıâ karpuz iyi şeydir, biz de aksini iddia etmiyoruz amma, ona bu kadar kıymet vermek te ne dereceye kadar doğrudur, bilmem?

E. Ekrem Talu

Günün adamları

(Baştarafı 2 nci sayfada)

İcabı halinde ona âyan meclisi frenlik vazifesi görmektedir.

Amerikan Cümhurreisinin resmî üç vazifesine bir dördüncüsünün ilâvesi lâzımdır. O da hariciye işleridir.

Fakat âyan meclisinin hariciye encümeni reisi; Cümhurreisinin bu vadideki salâhiyetlerini hayliden hayliye kırpmaktadır.

7 — Dünyanın en sempatik adamı!

Amerikada bir diktatörlük vardır. Bu diktatörlük «Efkârı umumiye diktatörlüğü» dür. Bu hususî diktatörlük müvacehesinde Cümhurreisi teshir edici kudrete malik bulunmalıdır. Şimdiki Cümhurreisi Ruzvelt ise bu kudrete belegan mabelâğ maliktir... Bu şehir çocuğu, mükemmel hukukcu vazifesini tam manasile müdrik bulunmaktadır ve bunda muvaffak da olmaktadır.

«Efkârı umumiye diktatörlüğü» onu hoş görmüştür. Onu sevmiştir. Bu sevgi devam ettikçe Mösyö «Ruzvelt» in cümhurreisliği de muhakkak devam eyliyecektir.

O. T.

TİYATROLAR

Raşid Rıza tiyatrosu

Bu akşam Beylerbeyi iskele tiyatrosu bahçesinde
ONLAR ERMİŞ MURADINA
Komedi 3 perde

E. SADİ TEK tiyatrosu

Bu gece Usküdar Beyleroğlunda
AKTÖR KİN

Ankara borsası

26/7/1940 açılış ve kapanış fiatları

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.2375	5.24
New-York	139.—	139.—
Cenevre	29.5075	29.52
Atina	0.9975	0.9975
Sofya	1.6775	1.68
Madrid	13.8925	13.90
Budapeşte	27.9325	27.9475
Bükreş	0.6225	0.625
Belgrad	3.315	3.3175
Yokohama	32.346	32.36
Stokholm	30.99	31.005

Esham ve tahvilât

Sıvas-Erzurum 2	19.96	19.96

Yeni neşriyat

Bayındırlık işleri dergisi — Nafıa Vekâleti tarafından neşredilen bu derginin yedinci yıl birinci sayısı intişar etmiştir.

Dr. İHSAN SAMİ

Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

ZAYİ — Deniz Harb okulundan almış olduğum diplomamla tatbik mühürüm, maaş cüzdanım ve beratım zayi olmuştur. Yenilerini çıkartacağımdan eskilerinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Emekli deniz güverte yüzbaşısı Ahmed Kemal Sakman sicil 105

İlân Tarifemiz

Tek sütun santimi

Başlık	*maktu*	*500*	*kuruş*
1 nci	*sahife*	*400*	»
2 nci	*sahife*	*250*	»
3 ncü	*sahife*	*200*	»
4 ncü	*sahife*	*100*	»
İç	*sahife*	*60*	»
Son	*sahife*	*50*	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Postanın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Şirketi Hayriyeden:

29 Temmuz 1940 Pazartesi gününden itibaren Pazardan başka günlerde:

1 — Boğazdan son posta: Saat 22.20 Yenimahalleden bir vapur hareketle 22.24 Sarıyer, 22.30 Büyükdere, 22.40 Tarabya, 22.50 Yeniköy, 23.02 Rumelihisarı, 23.10 Küçüksu Plâjı, 23.30 da Üsküdar'a uğrayarak 23.45 de Köprüye gelecektir.

2 — Sabahları Vaniköyünden Köprüye 5.15 de yapılmakta bulunan 1 numaralı sefer ayni tarihten itibaren kaldırılacaktır.

EN SAĞLAM SIĞINAK

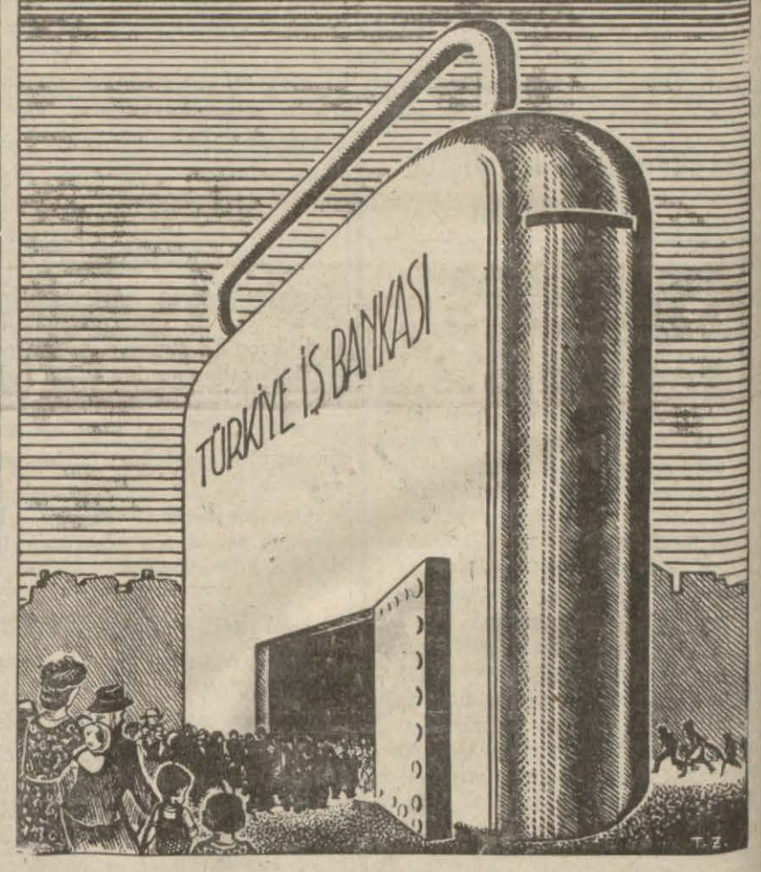

T. İŞ. BANKASI

1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

1940 İKRAMİYELERİ:

1 aded	2000	liralık	= 2000.—	lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
6 »	500	»	= 3000.—	»
12 »	250	»	= 3000.—	»
40 »	100	»	= 4000.—	»
75 »	50	»	= 3750.—	»
210 »	25	»	= 5250.—	»

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ, A. Ekrem UŞAKLIGİL